

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XX. évf. 217. sz. 1943. szeptember 24 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Keleten rendkívül súlyos harcok, tervszerű elszakadó mozdulatok, Poltava parancs- szerű kiűritése

**Kialakult a délolaszországi új német arcvonal, — támadásba kezdtek az angol-
szászok, a salernói öbölben újabb csapatokat teltek partra — Eden: Az az érzésem,
hogy az oroszok nem értik meg álláspontunkat — Göbbels: Ebben a háborúban
minden lehetséges, csak az nem, hogy Németország kapituláljon**

Mussolini kinevezte minisztereit, rövidesen megállapítják a fasiszta köztársasági állam alkotmányát

A keleti harcok legtöbb pontján súlyos küzdelmek bontakoznak ki. A szovjet a német csapatok tervszerű elszakadó mozdulatait áttörő és bekerítő kísérletekre használja fel. Ezért támad váltakozó pontokon ismételt nagy erővel. A német hadvezetés azonban a legfőbb súlyt arra helyezi, hogy előre megállapított visszavonulási terveit a szovjet ne keresztelje. Ez a törekvés teljes sikerrel jár, mert sehol sem következett be eddig a szovjet javára áttörés, vagy bekerítés. Az úgynevezett „katapulták”, amikre most a szovjet törekvés, vagy nem is fejlődnek ki, vagy mindannyiszor azzal végződnek, hogy mikor a támaszpontok hivatása betelt, a német csapatok könnyűszerrel átvágják magukat és új vonalakat foglalnak el. Így Csernikov német helyőrsége is átvágtatta magát az orosz gyűrűn.

A tegnapi német hadjelentés is azt hangsúlyozza, hogy az elszakadó mozdulatok a heves szovjet támadások ellenére, melyek különösen az arcvonal középső szakaszán erősbödtek, tervszerűen mennek végbe.

Közlö a német hadvezetés Poltava kiűritését. Ez a város Charkov és Kijev között van. Charkovtól légvonalban 140 kilométerre, Kijevtől pedig 280 kilométerre. A városban egyébként a hadifortosság berendezéseket teljesen elpusztították a német csapatok, melyek parancsszerűen hagyták el a várost.

Egyébként a Dnyeper középső folyásától keletre Cserkaszi és Csernikov között fejlődtek ki nagyobb harcok, amik még mindig folyamatban vannak. Fentebb. Szmolenszk térségében is nagy erővel áttörési kísérletet tett a szovjet, melyek azonban meghiúsultak.

Berlini MTL-jelentés azt hangoztatja, hogy a keleti arcvonalon tovább folyik a német visszavonulás az új vonalra s e közben kiűritették Poltava városát is. A visszavonuló német csapatokat a szovjet különösen a Dnyeper középső folyásától keletre, Cserkaszi és Csernikov városok között támadja és erős támadások folynak Gomeltől délkeletre, valamint Szmolenszktől keletre is. A szovjetnek most

sem sikerült azonban áttörni a német vonalat sehohsem. A harcok, különösen az arcvonal középső részén, rendkívül súlyosak.

Erdékes megemlíteni, hogy Sztalin levele szerint a keleti arcvonalon mindkét részről ötszáz hadosztyály vesz részt a küzdelemben.

A DELOLASZORSZÁGI ARCVONALON

még mindig nincsenek említésre méltó hadműveletek, ellenben maga az új arcvonal nagyjából kialakult. Legnyugatibb pontja a Salernótól északra levő terület, innen Contusin át húzódik kelet felé a tengerpartig. Német részről megttyeltek ugyan, hogy az angolszászok az új német állások ellen nagyobb csapatokat vonnak össze, azonban eddig még nem indították meg a támadást.

Az adriai partvidéken újabb partizanharcokról érkeznek jelentések, különösen Görz környékéről. Ezeknek azonban német részről nem tulajdonítanak komolyabb fontosságot.

Angolszász oldalról azt jelentik, hogy az egész salernói völgyet szerdán este kiűritették. A jelentés szerint a német csapatok arcvonalát más irányú lett, amennyiben az eddig keletre irányuló arcvonalat déli irányba változtatták át.

A Salernótól északra levő terep a szövetséges csapatokra a legnagyobb nehézséget jelenti. Ez a terület igen meredék, áttekinthetetlen és a könnyű német tüzérség erős tüze alatt áll.

A Salernótól északra levő arcvonalszakasztól egészen Potenzán át 25 km. távolságban az 5. és a 8. hadsereg támadásban van. Montgomery a legnagyobb útemre szorítja csapatait, hogy a német balszárnyat átkarolja.

Egyidejűleg mind gyorsabbá válik a támadás a keleti parton Foggia irányában. Montgomery arra számít, hogy Foggia előtt erős ellenállás lesz, mert az ottani repülőtereknek nagyobb jelentőségük van, mint a nápolyi, vagy akár a római repülőtereknek.

MUSSOLINI ÚJ KORMANYA

Mussolini kiszabadulása óta folytatja a fasiszta állam és párt újraszervezését. Tegnapi kinevezte kor-

mányának új tagjait. Ebben a kormányban Mussolini a kormányfő és külügyminiszter. A miniszterek között ismertebb név Graziani tábornagy neve, aki nemzetvédelmi miniszter lett és Pellegrini, aki a pénzügyminiszteri tarcát vállalta. Az új kormány kinevezéséről szóó római jelentés külön hangsúlyozza, hogy küszöbön az alkotmányozó gyűlés összehívása, amely majd megállapítja a fasiszta köztársasági állam alkotmányát.

Itt említené meg, hogy Badoglio tábornagy újabb kiáltványában azt hangoztatja, hogy a király és a savoyai ház az olasz nép hivatott képviselői.

AZ ANGOL-SZOVJET VISZONY

Eden brit külügyminiszter az angol alsóház ülésén az angol-szovjet viszonyról szólva egyebek között megjegyezte, az angol kormányt sürögösen arra szólították fel, hogy a szovjet kormánnyal törekedjen a legszorosabb kapcsolatok kiépítésére. A maga részéről — mondotta — teljes mértékben csatlakozik ehhez a kívánsághoz. A kölcsönös megértés légkörét azonban nem lehet egyoldalúlag megteremteni — hangoztatta a külügyminiszter, hanem mindkét félnek egyformán kell hozzájárulni.

Ha meg akarjuk egymást érteni, őszintének kell lennünk egymáshoz — mondotta Eden. — A múltban igen sok volt a megemertés és ma is sokkal több, semhogy azt mondhatnók, hogy nincsenek közöttünk nézeteltérések, ha egyszer tényleg megvannak. Orosz barátaink többször, sőt elég gyakran szemünkre vetik, hogy nem értjük meg az ő álláspontjukat. Nekem viszont az az érzésem, hogy ők nem értik meg a mi álláspontunkat.

Ha Gallacher, az alsóház egyetlen kommunista képviselője — mondotta egy más helyen a külügyminiszter — azt mondja, hogy nem tud elképzelni együttműködést csak bizalom alapján, akkor emlékeztetem őt és az alsóházat is arra, hogy bizalmat nem lehet egyoldalúan teremteni. Ehhez mindkét félnek hozzá kell járulnia.

Eden ezek után ismertette a „Háború és munkássztyály” című szovjet folyóirat egyik cikkét, mely

az angol munkássztyály a háborúval szemben vallott magatartásával foglalkozik.

Eden külügyminiszter ugyanabban a beszédében annak a reménynek adott kifejezést, hogy néhány héten belül találkozhat a Szovjet Unió és az Egyesült Államok képviselőivel, hogy ezáltal egyengessük a háború legnagyobb eseményének az útját. E háború legnagyobb eseményére vonatkozó utalás alatt Eden Sztalin, Roosevelt és Churchill találkozását értette.

Egyébként Eden külügyminiszter az a sóházban még azt is mondtotta, hogy még hosszú és kemény küzdelem következik. Az eljövendő hónapokban olyan súlyos időszak jöhet — mondotta — amilyent még nem értünk meg és ha 1940-ben indokolt volt a nemzeti kormány létesítése, ma minden okunk megvan arra, hogy ezt a kormányt megtartsuk.

A FINN BÉKE KÉRDÉSE

állandó téma az északi államok sajtójában.

Mint várható volt, a svéd lapokban megjelent orosz nyilatkozat a Finnországgal kötendő békefeltételekről erős visszhangra talált Finnországban.

Finn illetékes helyen nem kívának hozzászólni a nyilatkozathoz, hangoztatva annak nem hivatalos jellegét. Utaltak azonban a finn lapok állásfoglalására. Az „Uusi Suomi” komolytalannak nevezi a londoni orosz körökben elhangzott nyilatkozatot, amit — mint írja — a Finnország elleni szájhadjárat egyik rakétájaként röptettek a levegőbe.

Azok az utalások — folytatja a lap —, amelyeket ezúttal a finnországi béke lehetőségeiről tettek, olyan természetűek, hogy nyomban félbeszakítanak minden békével kapcsolatos vitát. Ha az oroszok azért tették közzé a nyilatkozatot, hogy előkészítsék Finnországban a falajt a békére, akkor nagyon elhibáztak cselekedtek, mert éppen az ellenkezőjét érték el a kívánt eredménynek. A lap a továbbiakban hangsúlyozza, hogy a finn nemzetnek őszinte békékvágya ellenére is viselnie kell a háború terheit mindaddig, amíg becsületes

vezető utat nem talál. Ebben a kérdésben a finn nemzet és a kormány teljesen egyetért.

A béke nem a finnektől függ, az oroszok legutóbbi nyilatkozata után felesleges vitákat folytatni arról. Most, amidőn a másik fél is hallatta szavát, finn részről csak azt lehet megállapítani, hogy nincs mód semmiféle válaszlásra.

A „Suomen Sosialidemokratit” a közelmúltban folytatott finnországi viták eredményét abban foglalja össze, hogy Finnország nem akar békét mindenáron, hanem kitart függetlensége és önrendelkezési joga mellett. Mint írja, az utóbbi nyilatkozatban említett katonai megadás nem más, mint feltétel nélküli fegyverletétel, amit ugyanaz követne, mint ami annakidején a balti államokban bekövetkezett.

A „Svenska Pressen” az orosz békefeltételekkel foglalkozva megállapítja, hogy azok nyilvánosságra hozatala más célt nem szolgált, mint azt, hogy megerősítse a finn nemzet lelki felkészültségét.

AZ OLASZ KERDESROL

is nyilatkozott Eden külügyminiszter. Kijelentette, hogy Nagy-Britannia olyan kormányt kíván látni Olaszország élén, amelyben lehető széles alapon minden antifasiszta párt képviselve van. Minel előbb veszi át az olasz közigazgatás Itália kormányzását, annál szívesebben látják ezt a szövetségesek. Hangoztatta még, hogy a következő hónapokban valamennyi szövetségesnek alkalma nyílik arra, hogy tartós megegyezésre jusson a felmerült kérdésekben.

FONTOS TUDNIVALÓK

Sertészhalálási kölesont folyósítanak a gazdák részére. (7).

Ma, pénteken az 1201—1500-ig terjedő naplótételszámmal ellátott cukorjegyvel bíró háztartások igényelhetik új élelmiszerjegyüket.

TOKES FOTO
MŰVESZI KÉPET KESZIT

— Az adott állapotban lévő asszony kötelessége törődni azzal, hogy helymódjában megvédje magát, amit pedig úgy érthet el, ha reggelként éhgyomorru egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely kellemszerű és pontosan szabályozza az anyagcsere folyamatát. Kérdezze meg orvosát!

TÖRÖKORSZAG

Érthetően különleges érdeklődéssel kísérik Berlinben az összes török megnyilatkozásokat. Az új bolgár kormány bizonyára előzőleg értesítette a Wilhelmstrasset a török szomszédhoz intézett baráti nyilatkozatról. A német lapok idézik a hasonló bolgár sajtónyilatkozatokat, de általában nem foglalnak a török külpolitikával.

Kivétel csupán a „Deutsche Allgemeine Zeitung”, amelynek hasábjain Martin Bathke, a lap ankarai tudósítója rámutat arra, hogy egyrészt az angolszászok bizonyos nyomást gyakorolnak Ankarára, másrészt viszont Törökország, mint a felelős tényezők nyilatkozataiból kiténik, nem engedni magát belekeverni a háborúba.

A török politikának még mindig sikerült semlegességét megőriznie. „Ha közben néha gesztusok fordulnak elő, amelyeket angolszász részről különösen barátságosnak tekintettek, török részről nem hagytak kétséget az iránt, hogy a török politika rendíthetetlen alapelve marad a Szovjet-Unióval szemben megnyilvánuló bizalmatlanság.

Ha az istanbuli híresztelések megtelevnek a valóságnak, Mene-mendzsoğlu külügyminiszter néhány héttel ezelőtt motorosonak kirándulást tett az angolszász nagykövetségekkel. Az angol nagykövetség megértést tanúsított Törökországnak Moszkvától való féltelme iránt és állítolag angol segítséget ígért, míg az amerikai nagykövetség a szovjettel való szövetséget ajánlotta, mivel — szerinte — Moszkvát a legjobb szándékok vezetik.

A német lap azonban ezt a kijelentést csupán faktikának tartja, amely a török politikát nem befolyásolhatja.

CSAKMAK TÖRÖK VEZÉRKARI FŐNÖK LEMONDÁSÁVAL SZAMOLNAK

A „Deutsche Allgemeine Zeitung” ankarai tudósítója szerint lehetségesnek tartják, hogy Csakmak tábornagy, a török vezérkar főnöke előrehaladott korára való tekintettel lemond. A török hadsereg vezetésének kontinuitása azonban már nem függ egyes személyiségektől és akkor is megmarad, ha a hadsereg megalkotói, mint amilyen Csakmak tábornagy is, nyugalomba vonulnak. A lap rámutat arra, hogy a török hadsereg egy évszázad óta még sohasem rendelkezett olyan egységes felszereléssel, ruházzal és ellátással, mint most. Az utánpótlás igen értékes és alkalmas arra, hogy az átvett örökséget megtartsa.

MOSZKVÁBAN LESZ A HÁROMHATALMI ÉRTEKEZLET

Londoni jelentés szerint irányadó helyen közölték az angol hírszolgálat diplomáciai munkatársával, hogy a háromhatalmi értekezlet Moszkvában készülnek megtartani. Idejét pontosan még nem állapították meg, de mindenesetre a legközelebbi hetekben lesz.

A SZOVJET SZEREPÉRŐL

Yeltünó hír érkezik. Egyik komoly londoni lap a „News Chronicle”-ben Vermon Bartlett azt írja, hogy a Szovjetunió a szövetségesek Földközi tengeri bizottságába valószínűleg Vliszki helyettes külügyi népbiztost fogja kinevezni. Nagyon könnyen lehetséges, hogy a bizottságot kifejlesztik a szövetségesek Európa legfőbb tanácsává, szóval azzá a szervvé, amelynek minden béke tervben olyan döntő szerepet kívánnak nyújtani. A kisebb szövetséges hatalmakat későbbi időpontban esetleg felhívják, hogy

ildjenek szintén képviselőket ebbe a tanácsba hasonlóan ahhoz, ahogyan annakidején a Népszövetségben közös képviselők voltak, nem pedig állandó tanácsgadják.

A NÉGUS TILTAKOZIK

Érdekes komplikáció adódott a német londoni diplomáciai képviselője úján tiltakozott az angol királynál az ellen, hogy III. Viktor Emánuel király „Abesszinia császára” címet viseli, mivel ő, a négyes Abesszinia jogos urakodója. Ezzel egyidejűleg tiltakozott az ellen, hogy Badoglio tábornagy „Addisz Abeba hercege” címet viseljen anélkül, hogy ezt a címet a négyes neki adományozta volna.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

Csapatunk elszakadási mozdulatát a heves szovjetármádák ellenére, melyek különösen a keleti arcvonal középső szakaszán erősödnek, leverszerűen mentek végbe. Pollava városát a hadifontosságú berendezések elpusztítása után parancsszerűen feladtuk.

A Dnyeper középső folyásától keletre, Cserkasszi és Csernyigov között az ellenség nagy erővel követi elszakadási mozdulatunkat. Súlyos harcok vannak folyamatban.

Gomelától délkeletre és Szmolenszki térségében elkezdődtek harcokban minden ellenséges áttörési kísérletet megfűszertünk. E harcokban különösen kitűntek magukat: a szilészi 18. páncélgérgádos hadosztály, a württembergi 25. páncélgérgádos hadosztály és a Baden-württembergi 35. gyalogos hadosztály.

A délnémetországi helyi jellegű harcokban Contursinál ellentámadással megtisztítottunk egy

átmeneti ellenséges betörést. Az arcvonal keleti szakaszán az ellenség újabb erőket szállított partra, a támadást azonban meg nem kezdte meg.

A haditengerészet biztosító erői szeptember 22-én éjszaka Le Havrenél brit gyorsnaszádokkal vívott harcban olyan súlyosan megrongáltak egy ellenséges naszdot, hogy elvesztésével számolni lehet, ezenkívül több találatot értek el még három gyorsnaszadon.

Brit légierők a csütörtökre virradó éjszaka északnyugati németországi területeket támadták. Hannoverben és Oldenburgban a polgári lakosság veszteségeket szenvedett, azok közül nagy károkat keletkeztek a lakónegyedekben és a középületekben. Légvédelmi erők — eddig pontosan még meg nem állapított jelentések szerint — 21 ellenséges bombázót lelőttek.

A német légierő a szeptember 23-ra virradó éjszaka megtámadták Dél- és Délkelet-Anglia egyes célpontjait.

A német elszakadási mozdulatok kemény harcok közben folynak

Berlin, szeptember 23. Az Intermarx keleti harctér középső és északi szakaszán folyó harcokról az alábbiakat közli: A német elszakadási mozdulatok biztosítása keretében a legutóbbi napok kemény harcában a teljesen lerombolt Csernikovot, amely előretolt támaszpontul szolgált, most már feladtuk. A helyorség számbeli fölényben lévő szovjet erőkkel harcra, áttört saját vonalához, miközben az utána nyomuló bolsevistáknak érzékeny veszteséget okozott. A szovjet 6 harci kocsi, 14 löveget és egy gépjárműoszlopot vesztett, nem is szólva lövész ezredek vérveszteségéről.

Branszkiól nyugatra a bolsevisták erősebb harcokba csoportokat vetettek be a harcokcsikra kapaszkodó gyalogsággal. Ezeket nehéz harci kocsik alakulataink feltartóztatták, majd német biztosító erők ellentámadásban visszaverték.

A német csapatok hátában földre tett szovjet ejtőernyős alakulatokkal felvettük a harcokat bekerítettük és felmorzsoltuk. Ellentámadással megtisztítottunk egy helyi betörést, egy másikat pedig az utóvédkezetesítettük el, úgyhogy a német csapatok zöme el tudta érni az új fő ellenállási vonalat anélkül, hogy az ellenséggel érintkezésbe került volna.

Az angol légihaderő tegnap éjszaka újra nagyobb erővel bombázta a német városokat

A légvédelem megakadályozta a támadás kifejlődését

Berlin, szeptember 23. (Német Távirati Iroda.) Múltán az angol repülők több héten keresztül szinte kizárólag csupán zavaró támadást intéztek Németország ellen, szeptember 22-ének éjszakáján újra nagyobb hullámban nyomultak be a birodalom északi területe felé. Minden jel arra mutat, hogy Berlin is célpontul szemetelték ki. Kísérletük azonban teljesen megghi-sült.

A német éjszakai vadászok szétszórták a bombázó kötelékeket, amelyeket a Német Távirati Iroda értesülése szerint már a tengeről kezdve makacsul támadtak és hevesen üldöztek. A szétszórt, erősen megtépzott és a támadó célpontoktól minduntalan elüldözött el-

lenséges repülőkötelékek bombájkát néhány északnyugati németországi helység lakónegyedeire dobták, helyenként azonban tervszerűtlenül és kényeszerből nyit területre. Az újonnan szervezett és már eddig is jól bevált német védelem ezúttal is kemény csapásokat mért a támadókra. A német éjszakai vadászok vakmerően támadó falkái a légvédelmi hadosztályokkal és fényszórós ütegekkel kiválóan együttműködve már az addigi jelentések szerint is nagyszámú, jórészt nehéz angol bombázógépet lőttek le. A lelőtt és a földön felrobbant bombázógépek égő roncsainak lángja messze világított a sötét éjszakában. (MTI.)

A németek kiűrtették a kubáni Anapa városát

Berlin, szept. 23. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelentette: Mint szerdán este jelentésült helyről közli, a német csapatok a ku-

báni hídfőnél kiűrtették Anapa kikötővárosát. Előzőleg az összes kirakodóberendezéseket és egyéb berendezéseket elpusztították.

Göbels újabb cikke

Berlin szept. 23. (NTI) Göbels dr a Das Reich c hetilap legújabb számában megjelent cikkében Hőbörös cikk a német népnek címet adta.

A birodalmi miniszter abból a felmondatból indul ki, hogy ebben a háborúban minden lehetséges, csak az nem, hogy „mi valaha is kapituláljunk és meghajoljunk az ellenséges erőszak alatt”.

Kiemeli a miniszter, hogy ez a háború védelmi háború, amelyet Németországra rákényszerítettek azzal a céllal, hogy elvágják nemzet életének és fejlődésének minden lehetőségét.

Göbels dr felsorolja, hogy mik mindenegyes német háborús kötelességek: a hallgatás, a fegyvellem, a segítőkészség, a szív és a bizalom állhatatossága. Csak egy eszköz van, amellyel az ellenfél Németországot leküzdhetné — folytatja a cikk — és az abban állna, ha sikerülne a politikai hadvezetés égisze alatt, hogy elváltsa a népet kormányától, hogy ezzel megfosssa vezetőjétől és egyszemérmű védtelenné tegye.

A cikk így folytatja: csak egy dolog van ebben a háborúban, — amit sohasem szabad elveszítünk és ez szabadságunk, életünk és jövőnk gyökere. Minden

egyéb pótolható. Szabadságunk elvesztése, népünk minden egyéb anyagi és kulturális birtokállományának elvesztését jelentené mind általánosságban, mind az egyes polgárok számára. Ebben a háborúban nem a béke megtartásáért, hanem helyreállításáért harcolunk. Ebben a háborúban áll az a törvény, hogy azt kell latbavetnünk, amit meg akarunk védeni. Semmi sem olyan becses, hogy a szabadságért fel ne kelene áldoznunk. Egy szabad nép mindazt, amit szabadságának védelmében elvesztett, újból megszerezheti és felépítheti. Egy nép, amely nem szabad, elveszít minden harcában megkímélt és egyúttal még azt a képességét, hogy a szabadságot valaha is visszaszerezhesse. A német nemzet szabadságát és életképességét, fejlődőképességét minden irányban biztosítja. — írja Göbels dr cikke végén. Ez a mi politikánk és hadvezetésünk célja. A mi szabadságunknak ez a célt harcol és kemény munkával biztosítjuk. Népünk szilárd tömörülésében és kemény eltökéltségében rejlik a mi nagy eshetőségünk a végső győzelemre. (MTI)

Az új Mussolini kormány

Róma, szept. 23. (NTI) Mussolini kormányfő és külügyminiszter tekintettel arra, hogy küszöbön áll az alkotmányozó gyűlés összehívása, amely megállapítja a fasiszta köztársasági állam alkotmányát, a következő minisztereket nevezte ki: **Belsőügyminiszter:** Buffarini. **Nemzetvédelmi és hadigazdálkodási miniszter:** Graziani, Olaszország tábornagya. **Igazságügyminiszter:** Trin-

galli. **Pénzügyminiszter:** Pellegrini. **Gazdasági és testületügyi miniszter:** Gai. **Nemzetnevelésügyi miniszter:** Biggini. **Népművelésügyi miniszter:** Mezzasoma. **Közoktatásügyi miniszter:** Perverelli. **Miniszterelnökségi államtitkár:** Barracu. (MTI)

Badoglio új kiáltványa

Algír, szept. 23. (NST) Badoglio tábornagy szerdán este az algíri rádió útján újabb kiáltványt intézett az olasz néphez. A kiáltványban rendkívül heves szemrehányásokat tesz Németországnak és többek között olyanokat mond, hogy az olasz csapatokat kizárólag azért küldték Franciaországba, Horvátországba, Görögországba, Kréta szigetére és Észak-Afrikaiba, hogy ott német érdekekért harcoljanak, a fegyverszüneti egyezményről szólva Badoglio kijelentette, hogy a feltételek igen kemények, de nem szabad elfelejteni, hogy Olaszországot megverték. Kormányának a szövetségesekhez való viszonyát Badoglio valamivel tartózkodóbban jellemezte, mint utolsó kiáltványában s azt mondotta, hogy a szövetségesekkel való együttműködés közelebb jutott

a megvalósuláshoz, amióta olasz egységek fegyveres ellenállást tanúsítanak német csapatokkal szemben. Badoglio végül nyolc pontból álló kormányprogramot olvasott fel, amely mindenekelőtt leszögezi, hogy a király és a Savoyai uralkodóház az olasz nép hivatott képviselői és hogy az olasz nép nem akar tudni többé a fasiszmusról. Három további pont a Németország irányában táplált engesztelhetetlenséget juttatja kifejezésre. Az utolsó pontban Badoglio tábornagy a következőket mondja: — Bizom benne, hogy a nemzet egysége és a király, valamint kormányára iránt táplált hűségét olyan Olaszország fel-támadása fogja megjutalmazni, amely erősebb lesz, mint valaha.

Sztalin levelet intézett az amerikai néphez

Washington, szept. 23. (Bud. Tud.) Beljev altábornagy, az Egyesült Államokban lévő szovjet bevasárlási szövetkezet vezetője az amerikai háborús kölcsön javára rendezett kiállítás alkalmával felolvasta Sztalin egyik levelét. Ebben Sztalin az amerikai népet felszólítja, támogassák a szövetségesek közös erőfeszítéseit, hogy amint csak lehet, kikényszerítsék a győzelmet a makacs ellenfél felett. A levél megfogalmazza, hogy a keleti arcvonalon mindkét résztől ötszáz hadosztály vesz részt a küzdelemben.

szélnyek tekinteni. A lap ezután rámutat, hogy a marxizmussal éppen a kereszténység fer össze a legkevésbé, éppen ezért nem nehéz megállapítani, hogy Sztalin ezzel az intézkedésével azt reméli, hogy kedvező hatást gyakorol az angol-amerikai közvéleményre. Sztalin azt hiszi továbbá, hogy előnyösebb színben tűnik fel, mint az orthodox egyház „türelmes védője”, semmint a harcos ateizmus megnevelője, elő-harcosa. (MTI)

Miért ismerte el Sztalin az orthodox egyházat

Genf, szept. 23. (NTI) A „Tablet” című vezető angol hetilap megvilágítja azokat a hátsó okokat, amelyek miatt Sztalin hivatalosan elismerte az orthodox orosz egyházat. A lap mindenekelőtt állást foglal egyes angliai érdekeltek körök, felfogásával szemben, amelyek azt szeretnék elhitetni a világgal, hogy a patriarchatus újból való felállításának igazi oka Sztalin-nak az a feltevése, hogy az országnak a vallásos élete már úgysis annyira hanyatlott, hogy nem lehet már „szociális ve-

Bemutatták az új német fegyvereket

Berlin, szept. 23. (NTI) Göring birodalmi tábornagy kívánsága szerint Speer hadfelszerelési és hadi termelési miniszter tanácskozára hívta össze a német felszerelési par vezető férfit, a német légi haderők egyik keleti repülőterére. A több napig tartó összejövetelt, melyen megjelentek a német légi fegyvernem mértékadó képviselői, élükön Milch vezértábornaggyal, a német légi fegyvernem főfelügyelőjével, a

légiügyi államtitkárral, úgyszintén a német felszerelési par fejlesztésben és munkájában legkiválóbb személyiségek, Speer birodalmi miniszter előadása vezette be a német fegyverkezési potencia kifejlesztéséről és fokozásáról. A tanácskozás után nagy hatással mutatták be az új német fegyvereket és megemlékeztek a legújabbban zsákmányolt ellenséges gépeket. (MTI).

A közvélemény nyomására a HéV. visszavonta a bérletjegyet és a szakaszjegyet korlátozó tervét

A tegnapi városi kis- és közgyűlésen bejelentették a HéV indítványának visszavonását

Városszerte a társadalom minden rétegében visszatetszést keltett az a terv, amelyet a HéV részéről terjesztettek kérelem formájában a városi közgyűlés elé és amelynek két legszerűsebb pontja az volt, hogy időbelileg korlátozni akarták a szakasz- és szakaszszállójegyek érvényét, a korlátlan utatrasra jogosító bérletjegyeket szűkíteni kívánták.

Lapunk hasábjain több cikkben rámutattunk ennek a tervnek antiszociális voltára, a közvélemény részéről beérkezett számtalan felfőzólalásból többet közöltünk. Megállapítható, hogy az egész debreceni közvélemény tiltakozott a terv kivittele ellen és ennek meg is volt a következménye, amennyiben a HéV igazgatósága beadványának két részleges pontját visszavonta.

A tegnapi városi kis- és közgyűlésen dr. Bacsoni Sándor tanácsnok ismertette a HéV eredeti kérését, illetve a visszavont részrel közölkentett javaslatát. A kereskedelmi miniszter értesítet a várost, hogy hozzájárul a villamos-viteldijak emeléséhez, (ami a múlt hónapban meg is történt).

A polgármester javasolja, hogy az intézkedéshez utólag járuljon hozzá a közgyűlés is. Bejelentette a HéV azokat az intézkedéseket, melyeket a közvélemény részéről megszüntetésére írtak eddig tett. Így többek között úgynevezett betétpártokat állított be a mellékonalakon, különjárásokat a főútonalton, szaporították az állóhelyek számát a kocsiokban. Tervbevétték az 1.80 P-s napijegyek bevezetését. A HéV az ahhoz való hozzájárulás iránti kérését, hogy a szakasz- és a szakaszszállójegyek kiadását a reggeli és délutáni órákban megszüntessék, illetve a kor-

látlan határbérlék helyett napi 2-4 utazásra jogosító betétpárto adhasson ki, visszavonta.

A közgyűlésen vitez dr. Beszenyei Lajos, a délutáni közgyűlésen pedig vitez Berényi István vezérőrnagy élesen bírálták a HéV visszavont tervét és különbozó kívánságokat hangoztattak a villamosforgalommal kapcsolatban.

A felszólalásra Wolfinau József uzletigazgató válaszolt, amire a közgyűlésen újból felszólalt vitez dr. Beszenyei Lajos, majd Deák György, Benkó János, dr. Sz. Nagy Samu és végül az előadó: dr. Bacsoni Sándor tanácsnok reflektált. Utána az előadói javaslatot egyhangúlag elfogadták. Ennek következtében a villamosforgalomban az eddigi jegyek megmaradnak, változatlan érvényrel bir a szakaszjegy és a bérletjegy. Egyetlen utítás lesz az 1.80 pengő napijegy, amely a kiállítás napján minden vonalra korlátlan számú utazásra érvényes.

A HéV visszavonó beadványát szerda délután a jog- és pénzügyi bizottság ülésén tárgyalta, amely a törvény értelmében zárt és arról közlés nem tehető. Mint halljuk, ezáltal a polgármester még külön is figyelmeztette a tagokat a titoktartásra. Nekünk nem is volt módunkban beszámolni és mint törvénytisztelő nem is akartunk. Mégis a HéV visszavonó beadványáról lapirtársaink tudósítást közöltek, a cikkekbl kitetszőleg csak azért, hogy pártbabérokat arathassanak. Itt nem pártgyözelemről van szó, nem pártkérdés az egész, hanem az egész Debrecen közönségének jól felfogott érdeke. A megnyilvánult közhangulat folytán a közönség álláspontja győzött.

Ilyés Endre debreceni Máv. tanácsos halálos szerencsétlensége Nagyszőlős közelében

Motoros hajtányával vonalszemlén beleszaladt egy mozdonyba, mely 150 méteren toltta maga előtt — A súlyosan sérült MÁV tanácsost a nagyszőlősi kórházba szállították, ahol belehalt sérüléseibe

Megdöbbenő halálos szerencsétlenség áldozata lett Ilyés Endre MÁV-tanácsos, a debreceni úri társadalom egyik közismert tagja. Nagyszőlős közelében karambol történt vonalszemleje alkalmával motoros hajtányával és egy tehervonat között és a szenvedett sérülések következtében csütörtökön délután négy órakor a nagyszőlősi kórházban meghalt.

Ilyés Endre MAV-tanácsos szerdán délután a Huszt—Nagyszőlős közötti vonalon tartott szemlét. A járgányon rajta kívül egy szatmári, egy királyházai és egy huszti vasutas és a motorvezető ültek. Egy kannyarnál haladtak, amikor hirtelen a fordulóban tehervonat jött szemközt. Olyan gyorsan és váratlanul történt ez, hogy már nem volt idő fékezésre és a mozdony teljes erővel belefutott a motoros hajtányba. A hatalmas erejű összeütközés következtében a gepkoavezető nyolc méterre kirepült, a három vasutas megrésült, Ilyés Endre MAV-tanácsos három helyen szenvedett lábtörést, azonkívül súlyos belső sérüléseket, melyek belső vérzést okoztak. A karambol után 150 méteren keresztül toltta maga előtt a mozdony a szétrozsolt járgányt.

Ilyés Endre MAV-tanácsost és a másik négy sérültet be szállították a nagyszőlősi kórházba, Ilyésen még az éjszakai órákban műtetet hajtottak végre, amputálták. Az orvosok mindezt elkövettek megmentésére, a súlyos vérvesztésig következett azonban ereje egyre hanyatlott és tegnap délután négy órakor meghalt. A másik négy

sérült állapota súlyos, azonban remény van életbenmaradásukra.

A debreceni ismerősöket és Ilyés Endre özvegy édesanyját még csütörtökön reggel táviratilag értesítették a szerencsétlenségről. Vitez Szabó Gábor felsőpariskolai igazgató, akit gyermekkori meleg barátság fűzött Ilyés Endréhez, a megdöbbenő híre nyomban Nagyszőlőse utazott, hogy barátja betegágyához siessen, azonban már csak a haláleset bekövetkezése után érkezett meg. A tragikus szerencsétlenség híre városzerte őszinte részvétet keltett.

A Kormányzó Ur szerencsekívánatait küldte a bo.gár régenstanácsnak

Szófia, szept. 23. A régens-tanács tagjai szerdán kihallgatásn fogadták Jungerth Ar-nóthy Mihály magyar követet akit tolmácsolta előttük Horthy kormányzó szerencsekívánatait. — A magyar követ szerdán kihallgatásn jelent meg Bozslov miniszterelnöknel is.

Szerdán délután Kirov külügy-miniszter fogadta Jungerth-Arnóthy Mihályt. Az új bolgár külügy-miniszter ezenkívül még Lavriscey szovjet, Beckerle német Jamadzsi japán Mentés török Mameli olasz és Perice horvát követet is fogadta.

A szófiaí rádió szerdán este közölte Ghyecz magyar külügy-miniszternek Kirov Szava bolgár külügy-miniszterhez intézett üdvözítő táviratát

LEGUJABB

Nagyobb harcokat várnak Délolaszországban

Berlin, szept. 23. (Interinf) A legközelebbi napokban számítani lehet arra, hogy az egész délolaszországi harctéren nagyobb harcokra kerül sor. Az utóbbi napokban éjszaka a salernói öböl hídfőállásaiban fokozott mértékben tettek partra inváziós csapatokat. Monte Corni-ától délre és Potenza környékén a német felderítők amerikai és brit csapatok nagyobb menetmozdulatait figyelték meg s ebből a szövetséges főparancs-

nokságnak arra a szándékára lehet következtetni, hogy az új hadosztályokkal, amelyeket részben Tarantoból és Brindisiből hoztak oda, támadást intéznek a német csapatok ellen. Megállapították még, hogy az Apuliai feldszigetén több repülőteret berendeztek, míg eddig egyelőre csak vadászpilót egységeket figyeltek meg, legújában már ellenséges bombázó kötelékeket is láttak ott. (MTI)

Japán-angolszász háború

Lisszabon, szept. 23. (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint a szövetséges csapatok partraszálltak Finschen japán támaszponton. A japánok keményen ellenállnak.

Mac Arthur főhadiszállásáról jelentik, hogy a szövetséges csapatok partraszálltak Uj Guineában Lae és Madang japán támaszpont között.

Berlinben cáfolják Papan súlyos megbetegedéséről terjesztett híreket

Berlin, szept. 23. (MTI) Hiteles nemet helyről közlik: A Wilhelmstrassen egy kérdésre válaszulva közölték: nem felel meg a tényeknek az angol hírszolgálat által terjesztett az

a hír, hogy Papan ankarai német nagykövét súlyosan megbetegedett. Papannek — közlik — volt egy maláriarohama, időközben azonban ismét megkezdte munkáját.

Nemcsak a mezőgazdasági, hanem az ipari munkások is kaphatnak ruhaneműt és vászonárukat

A közzgazdasági élet egyik legélelnekbb harca akörül forgott — és még ma is forog —, hogy a mezőgazdasági és ipari termékek árát hozzák egymással egyensúlyba. A nagy árkülönbség ugyanis éppen a legnehezebb körülmények között élt embereket: a munkásokat érinti legsúlyosabban. Nem vitás, hogy legjobban ők szorulnak segítségre, akárcsak a többi fizetéstől élők.

Most az ország munkását érintő nagyszabású akció készítenek elő a közellási tényezők. Az az elhatározott szándékuk, hogy a mezőgazdasági és ipari munkás családokat is magános munkásokat is, hozzájuttassák a nélkülözhetetlen textilanyagokhoz, amelyeket más úton — azok mélytelen drága volta miatt — beszerezni nem képesek.

A munkáscsaládok téli felruházási akciója kiterjed minden részszorura, tehát nemcsak egyes rétegeket segítenek meg. A jöminőségű, tartós és olcsó ruházati anyagokat azonban valóban csak azok kaphják meg, akik arra rá vannak szorulva. Előre gondoskodnak arról, hogy illetéklensék ne részesülhessenek a ruházati akció előnyeiből.

Kitűnő minőségű fehéreneműket, ágyneműket és ruhaanyagokat gyártottak erre a célra. Természetesen ma lehetetlenség teljesen békebeli minőségű előállítani, de ezek az anyagok az igénybevételnek, az izlésnek, a feldolgozás kívánalmainak és a tisztítás követelményeinek is mindenben megfelelően lesznek. Az anyagok tartóság, erősek, izlések, az igényeket tökéletesen kielégítők s ami a legfontosabb, az áruk a lehető legalacsonyabb lesz. A munkásság hihetetlen olcsó áron kapja meg a ruházati anyagot.

Erés meleg szöveteket is készítettek. Nincs szó divatszínokről, mintákról, de mégis bőséges választékot nyújtanak, hogy kik izlése szerint vásároljon foglalkozásának és beosztottságának megfelelően. Szó sincs tehát arról, mintha uniformizálni akarnák a munkások viseletét, ellenkezőleg a szöveteknek semmiféle akciósi jellegük nem lesz.

A felsőruhát kétféleképpen lehet megszerezni: anyagban és kész ruhákban. Jelentős mennyiségű kész férfiföltőnyt, női kabátok-t, női ruhákat készítenek. Ezeket is a csinosság és izlés uralkodik. A lányok és asszonyok ruhái és kabátjai más-más szabású és színvonalzatú lesz.

Még arra is tekintettel voltak a tervezésnél és kivitelezésnél, hogy a mezőgazdasági és ipari munkásság izlése is különbözik. A vidéki munkások részére

struxból, düftinből és más anyagokból készítenek ruhákat és anyagokat. A falusi munkássz-tály leányait és asszonyait kendőkkel is ellátják. A férfiak szőnt bekecsket vásárolhatnak.

Külön gondoskodnak arról a nagy szükséglet ellátásáról, hogy fehéreneműket kapjanak a munkások, Ingeket, lábravalókat készítenek erős, tartós, mosható anyagokból. Hasonlóképpen erős anyagból csinálnak ágyneműket is, párna, paplanuzatot és lepedőt. Ezek pamut és kenuderárak, tollpuluságúak, mégis erősek és jól moshatók.

Ezzel a megoldással evkeke elvételk eteren a gondját a munkásoknak.

Az anyagok gyártása már tolvik Mindaddig, amíg ezek el nem készülnék, a honvédelmi szükségleteken kívül a gyárak semmiféle más anyagot nem állíthatnak elő. Nagyon sok anyag már elkészült, sőt a gyártás közlelesen befejeztük és akkor azonnal megkezdődik az akció lebonyolítása, hogy még a tél beállta előtt minden munkás megkapja az öt jogosan megillető olcsó és tartós anyagát, ruháját.

Természetesen a kiosztás időpontját nemcsak a gyártás tempója kell, hogy megszabja, hanem mindenkéfélt maga az élet. Az ipari munkásság már jó időben kapja meg a maga anyagát, haz az őst folyamán, tehát a „tél beállta” előtt osztják ki. A mezőgazdasági munkásoknál azonban már más a helyzet. Lerongvolságuk közüdomású. Eppen úgy az is, hogy az őszi munkához feltétlen szükséges a jó lábbeli és a melegebb alsó és felső ruha. A mezőgazdasági munkákat sokszor esőben, szélben, rossz időben is végezni kell, mert ettől függ a jövő évi jó termés. Ezt viszont sem meztláb sem rossz ruhákban nem végezhetik. Eppen ezért nemzeti érdekből feltétlenül arra lenne szükség, hogy az akció mezőgazdasági munkásokra vonatkozó részét úgy bonyolítsák le, hogy még az őszi idők beállta előtt mindenki megkapja a ruhanyagát. Sőt mivel a lábbeli a sáros időkben még a ruhánál is fontosabb, sürgős intézkedést kérnek a lábbelik kiosztására.

A mezőgazdasági munkáshiányt is szeretnék az akcióval enyhíteni. De még ezen túlmenőleg is lehetne és próbálnak is segíteni etekintetben. A legfontosabb mezőgazdasági munkák idején a közmunkák szüneteltetését vagy legalább is a minimális mértékre való csökkentését kéri, hogy az ezeknél foglalkoztatóit mezőgazdasági munkások felzabadjanak és visszatérhessenek az eredeti foglalkozásukhoz.

DEBRECZEN 3 OLDAL 1943. IX. 24.

Susakot megtisztították a parlizánoktól

Zágráb, szeptember 23. A Horvát Távirati Iroda jelenti, hogy a németek Susakot, Fiúme testvérvárosát megtisztították a parlizánoktól. A hivatalos közlemény szerint a városban rend és béke van. (MTI)

Közéleti szerepet kap az angol trónörökös

Amsterdam, szept. 23. (NTI) Erzsébet angol hercegnő, a király és a krályné külön öhajására, már nagykorúsága elérése előtt szerepet kap a közéletben — jelenti a brit hírszolgálat. — A király távollétében már most tagja lehet majd a kormányzó-tanácsnak noha csak 1944 áprilisban lesz 18 éves s azzal a kijelentéssel indokolta, hogy a hercegnőnek minden alkalmat fel kell használnia, hogy tapasztalatokat szerezzen azoknak a kötelességeknek teljesítésében, amelyek reá trónralépésekor várnak.

A bolgárok megszállják az Albániától keletre levő területeket

Berlin, szept. 23. A Deutsche Allgemeine Zeitung jelentése szerint bolgár csapatok szálltak meg az Albániától keletre levő és eddig olasz kézen volt területeket. Ezek közé a területek közé tartozik a Sár-hegység keleti lejtője, amely Bulgária mindíg igényt tartott. Azokról az okokról, amelyek Olaszországot e terület anektálására készítették, a német lap a következőket írja: „Olaszország jó hadászati határt akart elérni, amidőn a Sár-hegység lábánál állapította meg Bulgária fele a demarkációs vonalat, nem pedig a hegység gerincén és ezért kebeleztet be néprajzilag és gazdaságilag Macedóniához tartozó városokat. Ezzel biztosítani akarta a szkopljei fennsík fölötti uralmat és a beavatkozás lehetőségét a Balkán északkeleti irányú fő útvonalánál”.

Nem fontos, de érdekes

— Az Amazonas, Dél-Amerika legnagyobb folyója, nevét egy különös földrajzi és történelmi tévedésnek köszönheti. Amikor Francisco Orellana spanyol felfedező, aki 1541—42-ben elsőnek hajózott be a folyóra, meghallotta hogy a benszülöttek ezt „Amasun”-nak (Víz-fehő-zaj) nevezik, azt hitte, hogy itt laknak a delorsországi területeket lakó amazónok, és ezért a folyót Amazonasnak keresztelte el.

Nem mindennapi letartóztatásról érkezett hír Kairoi. Két majom heteken át zsebtolvajként működött és gazdájának, aki erre betanította őket, tekintélyes mellékjövedelmet halmozott össze. Végre egy egyiptomi hölgynek, amikor egy sportverseny alkalmával valaki szemtelenségül letépte gyémántkarkötőjét, sikerült megállapítani, hogy a tolvaj egy majom volt. A rendőrség természetesen nyomban közbelepett és nemcsak a majmot, hanem a két szép jövővel kecsegtető állat gazdáját is meghívta a rendőrkapitányságra. Itt a rendőrök először a majmot akarták „kihallgatás” alá vetni és ezért gazdájukat elküldítették tőlük. Alig maradtak azonban a majmok egyedül, gazdájuk távolléte fölött érezt szomorúságukban nekiesetek az aktáknak, az írógépeknek, bútoroknak és szekrényekben függő ruháknak és a legkomolyabb előkészületeket tettek, hogy mindent szétzúzának. A rendőrszövetség nem tehetett mást, kénytelenek voltak a pórujáró majomidomárhoz fordulni segítségül, aki egyetlen szavával lecsillapította a megvadult állatokat. Ez azonban természetesen nem segített rajta a hálatlan rendőrség egy időre elzarta a külvilágtól, a rossznevelésű majmot pedig — javítóintézet-he küldte.

Zöld József h. polgármester beszámolója Debrecen közellátási helyzetéről

Zöld József h. polgármester Debrecen közellátási helyzetét és szolgáltatását ismertette júniustól kezdve a tegnapi városi kisgyűlésen.

Július—augusztus hónapokban — mondotta — voltaképpen az új gazdasági esztendő kezdődött meg. Minden vonalon a közellátási adminisztráció széleskörű kiterjesztése jellemezte az előmunkálatokat.

3865 gazdakönyv Debrecenben

A gazdakönyvek kiadásával, az egész adóhivatali személyzetnek munkáját igénybevevő előkészület szükséges. Összesen 3865 gazdakönyv van kezelésünk alatt, ennyi gazdakönyvet adtak ki. Ez a szám azonban nem hűen tükrözi a város gazdasági képét, mert csak azok a gazdák szerepelnek itt, akik debreceni lakosok, viszont benne vannak a más határbeli birtokosok, akik viszont itt laknak.

A beszoállítás kötelezettség kenyérgabonában az első kategóriában 8.600.000, a második kategóriában szintén 8.600.000 és a harmadik kategóriában 25 millió búzaegységpontot tesz ki. (Egy mázsa búza 100 búzaegységnek felel meg.) Az első kategóriában a beszoállítás kötelezettséget teljesítették, sőt száz-ezer ponttal túl is haladtak, a második és harmadik kategóriában alig teljesítettek valamit.

A lisztellátásban

A multhoz képest lényeges javulás állott be. Júniusban mindössze 60 vagon liszt felett rendelkezünk ez augusztus—szeptembertől kezdve 82 vagonra emelkedett, tehát 33 százalékos javult.

Jelentékeny javulás állott be a liszt és így a kenyér minőségében. Nulláslisztünk júniusban 8 és fél vagon volt, szeptemberben 22 vagonra emelkedett. Ugyancsak javulás állott be a sütőiparosok, fűszerek kiszolgálása terén is, a bizonytalanság megszűnt.

A burgonyaellátás

Nehezebb a helyzet a burgonyával. A nehézség oka az, hogy a burgonyatermés nem váltotta be országon a hozzá fűzött reményeket. Debrecenben 128.500 lakos van, ebből 80.000 személy ellátatlan, 90.000 személynek van lisztjegy, a többi körülbelül termelő. Még 11.000 személyt veszünk, aki szabadvásárlással, vagy környékbeli termeléssel el van látva. A burgonyajegyekből 79.000 darabot osztottunk ki, tehát a számításunk helyes volt. Fejenként egy mázsa burgonyára számítottunk, mert a közellátási miniszter kötelező ígéretet tett, hogy központi ellátásba vonják be Debrecen közönségét. A közellátási kormányzat azonban nem tud annyit burgonyát rendelkezésre kapni, hogy a mi kalkulációnkat követhesse. Mi a központi 800 vagon burgonyát kérünk, ehelyett csak 333 vagonot bocsajtottak rendelkezésünkre, ezt is úgy, hogy 133 vagonnal Debrecen határában kell beszerezniünk s bekülvannunk. Azonban 20—30 vagon burgonyát sem lehet Debrecenben előteremteni. — Marad tehát a más törvényhatósági területéről való burgonya. — 120 vagon az őszi és 80 vagon a tavaszi szállításra vetünk tervbe. Ezért kellett a burgonyajegyvet bevezetni. A burgonya nagyon nehéz cikk. A szállítások szeptember 4-én kezdődtek. — Augusztus végével a placi árusítás teljesen megszűnt. Csak arra a burgonyára vagyunk utalva, amely leszállításra kerül. Nem tudjuk, milyen tempóban jön le a burgonya a központból. Az érkező burgonyát napról napra megállapított mértékben kell kiosztani a kereskedők között, hogy a közönség az egész város területén egyenletes mértékben kapja meg a burgonyát. Annak semmi esetre sem tehetjük ki magunkat, hogy a város egy része ne legyen ellátva. Ami érkezik, azt igyekszünk egyformán elosztani a kereskedők között. Ezért is adunk hosszú határidőt a jegyek beváltására. Lehet, hogy a helyzet javulni fog, ha azt a hiányzó mennyiséget, amit Debrecen területéről

kellene beszerezni más törvényhatóság területéről biztosítják. Ez azonban csak kijelentés. A felkvótát heti egy kilogrammban állapítottuk meg. A téli szigorú hideg napokban nem tudunk burgonyát kiadni, mert megfagyna, esetleg tavasszal majd két kilót adunk hetenként.

A helyi termelésből azért jön be nagyon kevés burgonya, mert sokat a takarmányhiány miatt jószágetetésre használnak fel belőle. Van még egy szerencsés körülmény, az, hogy fennáll az a kormányzati intézkedés, hogy 30 kilométeren belül tengelyen való orgonyaszállítás semmiféle korlátozásnak nincs alávetve. Hogy ezzel az engedéllyel hányan éltek, nem tudjuk, hisszük, hogy tekintélyes számú fogyasztó biztosította így szükségletét.

A hagymaellátás

tekintetében teljes javulás állott be, annyi hagymát adnak, amennyi csak szükséges. Személyenként 3 kiló vöröshagyma egész évre elég, emellett az üzemek,

A húsellátás, a húsjegyek kérdése

vételi jegyekkel nyert megoldást. júliusban 350, szeptemberben 614 marhát, 463 borjút, 2000—2061 darab sertést vehettünk volna. — Ezeket azonban nem tudtuk teljesen kimeríteni. Júliusban 1570 sertést vágunk, augusztusban csak 1012-öt, szeptember 20-ig 657 darabot.

Itt be kell számolnom a húsjegyekről. A húsjegyek kérdése hosszú időn keresztül vita tárgyát képezte. A közönség túlnyomó része — még a sajtó is — a húsjegyek bevezetését kívánta. — Mikor kimunkáltuk a húsjegyekre vonatkozó rendelkezéseket azt állapítottuk meg, hogy a közönség megijed a húsjegyekről, annak bevezetését nem kívánta. A közellátási bizottságban is a legellenzősebben a húsjegyek ellen foglaltak állást. Más városok vezetőitől is szereztek felvilágosításokat a húsjegy rendszer bevezetése tekintetében különbözők a vélemények. Vannak városok, amelyek semmi körülmények között sem kívánják bevezetni, ahol bevezették is, kiábrándultak belőle. Ennek több oka van, legsúlyosabb az, hogy amikor beakartuk vezetni, kánikula volt. Ha a 10 dekás fejkvótát hozzuk be, akkor a fogyasztónak szabad választása van, hogy mikor váltsa be jegyét. A henteseket tehát el kellett volna látni olyan húsmennyiséggel, hogy ácsorgás ne forduljon elő. 30—50 fokos melegben ez nem volt lehetséges, mert az iparosok nem voltak berendezkedve a hús biztos ellátására. Nem vehették magunkra azt a felelősséget, hogy naponként, hetenként egy csomó megromlott hús veszendőbe menjen. Másik nehézség, hogy a hűszóham nem annyi mint kontempálva volt, mert a szabadvásárlás útján vett marhák hűszóhamja is a békebelihez képest mélyen lent van, a takarmányhiány miatt.

Jegyrendszer mellett tehát nagyon nehéz és bajos a húst forgalomba hozni. A sertésnek nemcsak karaja és combja van, hanem 19 féle húsajtása, amit a hentesnek ki kell mérnie. Ezek miatt a közellátási bizottság úgyhatározott, hogy függőben tartja a húsjegyek alkalmazását. Ennek ellenére kiosztjuk most a húsjegyeket is, de hogy mikor vezetjük be, nem tudom megmondani, majd a közellátási bizottság határozza afelől, hogy bevezetjük-e és hogy mikor.

A petróleum

ellátás tekintetében nincs különös tennivaló, a nyári hónapokban kisebb mennyiséget adhattunk ki.

A cukorellátásban

nincs jelenteni való. 10.6 vagon a cukor fogyasztásunk. A befőzései cukor 14.900 gyermeket illetett meg félikilos fejadagokkal és 300 négyzögöles gyümölcskeretész 144 volt. Az igénybejelentéseket idejében felterjesztettük. A gyermekek cukorjával az a baj történt, hogy a nyomtatványokat nem megfelelő arányban osztották ki, úgyhogy minden utalványt kaptunk és minden sürgő-

vállalatok annyi nagymát kaphattak amennyit csak akartak. Szó lehet arról is, hogy a hagyományt teljesen szabad forgalom tárgyává tesszük.

Sóban nem lesz hiány

Fontos cikk a só. E tekintetben semmi rendszabály nincs. A só beszerzéséről gondoskodunk és felszolgáltunk mindenkit, hogy közvetlen rendeléssel szerezzenek sőt a nagy és kiskereskedők, hentesek, ételmezési üzemek. E tekintetben nem fog fennakadás történni, mert mi magunk is gondoskodunk 600 mázsa sóról, ezraktáron van és további 600 mázsát még szállítanak.

A vágómarha

igénybevételéről jelentem, hogy az áprilisi rendelkezés szerint 300 marhát lehetett igénybevenni, 500 lett volna ez a szám, de a főispán közbelépésére 300-ra mérsékeltek. Összesen 1330 marha igénybevétele történt meg. Április—augusztusra 2079 marhát kaptunk, szeptemberre 614-et, de szeptemberre még 379 vételi jegy rendelkezésre áll. — Szabadvásárlás útján szerezünk be 446 marhát, igénybevétellel 1687 darabot, ebből Debrecenre 1267, Hajdú megyére 420 jutott.

nyőzés és telefonáltság ellenére sem tudtuk a különbözetet megkapni. A termelőknél elszámítás történt, mert a cukor rendelkezésre bocsajlásáról csak a múlt hónap 25-én szerezünk tudomást, a főispán úrtól, a gyümölcstermelők számtalanszor kilincseltek érte, de így is a miniszterhumban sokat kihúztak a névreszülő utalványok közül. Ami cukor megmaradt, nem a mi hasznunkra maradt meg, mert a cukrot nem a debreceni hatóság expedálja. Akár két, akár négy vagon cukrot vittek el, ezzel nekünk nem maradt több cukruk, mert mi csak az utalványval rendelkezünk. Nem is volt tudomásunk róla, hogy mennyi a cukor mennyisége. Ezt a pénzügyorség országosan és helyi viszonylatban is ellenőrizte.

A zsirellátás

tekintetében jelentem, hogy a múlt közgyűlésen 10.000 sertés felállításáról beszéltek. A zsirellátásban semmi fennakadás nem volt, a jegyeket mindig be tudtuk váltani, sőt olyan teljesítéseket is végezhetünk, amit nem remélünk. A külső munkáknál dolgozó, túlnyomóan kubikosok, vasútepitők, építőmunkások, heti félikilo szalonnában részesültek a hadiüzemi munkásoknak egy-egy kiló szalonnát adunk, a nehéz testmunkás jegyen felel. — Vásárlási engedélyeink két-éves körül mozognak, de nem tudtuk kimeríteni, mert ennyi hizott sertés nem állott rendelkezésre, főleg olyan minőségben nem, — amit használni lehetett volna. A zsirellátás tekintetében megemlitem még, hogy az a szalonna mennyiség, amely a télen előirányzott fatermeléshez szükséges, biztosítva van.

A tejellátás

A tej forgalmának szabályozásáról szóló rendelet lényege az, hogy a terhes asszonyok, kisdedek, betegek és öregek részesüljenek tejben. Beszámít a pontrendszerbe, aki erre a célra tejet szolgáltat be. Júliusban kellett volna bevezetnünk a tejjegyet, de halasztást kaptunk, mert sokféle nehézség állott elő. Elsősorban nem volt gyűjtőállomás, berendezés, hűtőház, kanna stb. hiányzott. A végcél az, hogy január hó elsejével a jogosultak megkapják a maguk tejmennyiségét. Természetesen a többi tej sem megy el Debrecenből, hanem itt marad, sőt néhány község is ide kapcsolódik, amelyik ide tartozott.

A lábbeliellátásról

csak kedvezőtlen dolgokat tudok jelenteni. Augusztusra kaptunk 528 zöld utalványt kész cipőre. — Ebből nem lehet az öt-hatszáz ennyi igényt kielégíteni. A piros utalványokból talpalásra kaptunk kielégítő mennyiséget: 2690 piros utalványt. A fejelésre való utalványok száma 786, az 1800 igény léssel szemben, még keservebb a mértékutáni utalvány száma: 387 darab 2100 igényléssel szemben. Cszmakészítéshöz hat darab utalványt adtak mindössze, a

közellátási hivatal e téren teljesen lehetetlen feladat előtt áll, az igényeket kielégíteni fizikai lehetetlenség. Az utalványok arány száma a többi városokéhoz megfelelő. A téli hónapokra ezeket a mennyiségeket jelentősen felemeljük majd.

Üzemi étkezéseket!

A hadiüzemknél más akciót is kezdtünk, azt hogy igyekezzék minden hadiüzem házi étkezést felállítani, amit a törvényes keretek között támogatni hajlandók vagyunk. Két ilyen étkezőt már felállítottak. Abból indultunk ki, hogy a munkások reggel 8-tól, délután 5 óráig munkahelyükön vannak és erre az időre nem tudnak megfelelő ételmezést magukkal vinni, amely tápláló és erejü-

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943. IX. 24.

ket fenntartó lenne. Jönnek a hideg idők, tehát a nagy vállalatok legalább annyit tegyenek meg, hogy egy tál meleg ételt adhassanak a munkásoknak. A nagyobb vállalatok igyekeznek is ezt az étkezést felállítani.

Zöld József h. polgármester így fejezte be nagy tetszéssel fogadott szép beszámolóját:

— Nem feledkezünk meg az ifjúságról sem, amikor tanulmányi kirándulásokra, cserkész-táborokra, munkatáborokra mentek igyekeztünk őket ellátni.

A jelentést a kisgyűlés hozzászólás nélkül, egyhangúlag tudomásul vette.

Monostorpályi-úti lakásán agyonlőtte magát egy debreceni pincér

A debreceni rendőrséget tegnap délután négy órakor telefonon értesítették, hogy Ruzsbach István pincér. Monostorpályi-út 70. szám alatti lakos lakásán Fremmer pisztolyval felbelőtte magát. Súlyos sérüléssel, vértócsában, eszméletlenül találták rá a lövés dörrenésére berohanó házbeliek, akik értesítették a mentőket és hatóságokat.

A mentők megérkezve még életben találták az életunt pincért, akit nyomban kiszállították a sebészeti klinikára. Itt

megállapították, hogy a golyó a halántékon hatolt be és nyomban műtétet hajtottak végre Ruzsbach Istvánon. A gondos kezelés sem tudta azonban megmenteni az életnek s két órával a műtét után meghalt.

Ruzsbach István tettenek oka ismeretlen. A 32 éves pincér az utolsó napig jókedvűen viselkedett és semmi nem mutatta, hogy végzetes tettere készül. A csendőrség megindította a vizsgálatot az öngyilkosság okának és körülményeinek tisztázására.

Héthónapi börtön a kétpengős lisztért

A debreceni törvényszék Fővénység tanácsa előtt árdrágitás büntetével vádolva állott Szabó Miklós hajdúszoboszlói malomtulajdonos. A vád szerint a múlt évben a nullás liszt kg-ját két pengős, a főzöliszt kg-ját pedig egy pengős ötven filléres áron adta el Mónus István szoboszlói gazdálkodónak. A bűnpör harmadrendű vádlottja Dede Józsefné volt, aki Szabó és Mónus között a közvetítő szerepét vállalta.

A törvényszék árdrágitás vét-

sege és elsőrendű közszükségleti cikknek a fogyasztás elől való elvonása miatt mondotta ki bűnösnek Szabó Miklóst és ezért hét hónapi börtönbüntetésre és iparigazolványának öt évre való felfüggesztésére ítélte Mónus István, mint másodrendű vádlottat száz pengő pénzbüntetéssel, a közvetítő Dede Lajosné pedig három havi fogsázbüntetéssel sújtotta. Mónus István megnyugodott az ítéletben, míg a másik két vádlott enyhítésért fellebbezett.

Gyilkosság áldozata volt a Tasnád-utcan eltemetett férfi, de a gyilkosságot még a mult században követték el

Megirtuk, hogy a Tasnád utca 7. szám alatti, özv. Győri Lajosné, Ferenc József út 28-b szám alatti lakos tulajdonát képező telken gyümölcsfaültetés közben egy csontvázat találtak.

Dr. Nyerges Miklós vizsgálóbíró és bizottság szállt ki a helyszínre. A bizottság tagjai a csontváz kihantolása után megállapították, hogy a csontváz még a múlt században, valószínűleg a szabadságharc idején eltemetett férfi teteme. A holttestet arccal lefele, térdelő helyzetben gyömöszölték be az alig egy méter mély gödörbe. A fej íttáros alkatáról arra következtettek, hogy a debreceni csata idején elesett orosz katonája lehetett.

A további törvényszéki orvosi vizsgálat, melyet dr. Ökrös Sándor egyetemi magántanár és dr. Horváth Artur törvényszéki orvosszakértők ejtettek meg, megállapította, hogy a csontváz lábszárcsontján és koponyáján törések nyoma látha-

tók. Ezek kétségtelenné tesszik, hogy a Tasnád utcai telken elásott férfi erőszakos halállal halt meg. Abból azonban, hogy a lágyabb állományú csontok már teljesen elporladtak, az is kétséget kizáróan megállapítható, hogy a gyilkosság feltétlen harminc évnél régebben következett be, tehát az már mindenképpen elévült. Valóságban azonban az a helyzet, hogy nem is harminc éve, hanem sok évtizede, feltétlenül még a múlt században álltak el a meggyilkolt férfit, tehát azóta már minden valószínűség szerint a gyilkos is halott, ha egyáltalán volt gyilkos és nem harcban esett el az illető.

— Egyetlen női selyemharisnya elkészítése 1600 méter hosszú selyemfonalát vesz igénybe. A szemek száma eléri a 750.000-et. — Ilyen körülmények között nem is csoda, hogy olyan gyakran akad szem, mely szabadulni akar a zsúfolt társaságtól és futásra veszi a dolgot.

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedés
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 23.
Cégtulajdonosok:
Sesztina Nagybákay Jenő és
Nagybákay Antal
Ipari, mezőgazdasági és háztartási vasáru cikkek nagy raktára.
Lég- és gázvédelmi cikkek beszerzési helye.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, szeptember 18-án reggel 8-tól, szeptember 25-én reggel 8 óráig Klyó, Piac u. 31, telefon 30-95 Tisza, Péterfia u. 61, tel.: 24-52. Csillag, Árpád-tér 1, tel.: 29-32. Isteni Gondviselés, Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. Mátyás király, Nyílástelep, Vámospercsi út 16 tel.: 32-01.

Gyarmathy István 80 éves

Gyarmathy István, a debreceni polgári társadalom közéletében átvett nagy szerepét a nyolcvanadik életévét Gyarmathy István az ősi debreceni polgári erények megtestesítője, gerinces magatartása, kiváló hazafiai erényei megbecsült, értékes egyéniségét. Nyolcvanadik születésnapja alkalmából sokan keresték fel jókívánságaikkal.

— Dr Valentini Tibor és Erdélyi Ilona esküvője. Előkelő esküvő volt tegnap délután a református Nagytemplomban: Dr Valentini Tibor kolozsvári klinikai tanársegéd és Erdélyi Ilona, Erdélyi Sándor egyházi számvonó leánya esküdtek egymásnak örök hűséget. A bápos menyasszony tanúja dr Erdélyi Gábor törvényszéki bíró, a vőlegény pedig Szathmáry Sándor m. kir. őrnagy volt. A virágokkal feldíszített templomban nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében történt meg az esketési szertartás. A fiatal párhoz Kalmár István bálykai lelképásztor, a menyasszony nagybátyja intézett magasztos beszédet. Hangzott a szavak, hogy az igazi házasság csak a szeretetre épülhet és az egymás megbecsüléséhez pedig az engedelmesség és krisztusi alázatlan keresztülvétel vezet az út. Az eskü kölcsönös elmondása után a lelképásztor imája fejezte be az esküvőt, mely után a nagyszámú megjelent rokonok és ismerősök az ifjú párt szerencsekívánatokkal halmozták el.

— A debreceni egyetem tanévnyitó ünnepélye. A debreceni Tisza István tudományegyetem október 2-án, szombaton tartja tanévnyitó ünnepélyét. Az ünnepély délelőtt háromnegyed 11 órakor kezdődik az egyetem aulájában. Ezt megelőzően az egyetemi templomban istentisztelet lesz.

— A városi közgyűlés dr Balogh Béla és dr Jankovich Jenő nyug. törvényszéki tanácselnököket rendőri büntetőbíráskodási joggal ruházta fel.

— A Lajos király-tér kiképzési munkáit befejezték, a 3-as honvédelmi lépcsőzetes alap kiképzésére 14.000 pengőt megszavaztak. Ugyanez a burkolási munkák anyag- és munkabérbőlletéhez szükséges 230.000 pengőt.

— Dr Bodnár József tb. tanácsnok nyugállományba helyezése iránti kérelmét teljesítette a városi közgyűlés, mivel megfelelően igazolta betegségét. Távozásával a városi tisztikar egyik rendkívül képzett, rokonszenves tagját veszítette el.

— A vízvezeték kötelező bevezetését a jobb idők beálltáig elhalasztotta a városi közgyűlés.

— A KIE tanoncotthon fenntartásához az év hátralévő hónapjaira 3860 pengő pótszegélyt szavazott meg a közgyűlés.

— A Csokonai-színház szubven-cióját év 30.000 pengőre emelik és kéthavonként utalagos részleteken fizetik, ha a színház olyan működést fejt ki, hogy érdemessé válik a jutalmazásra — mondotta ki a városi közgyűlés.

— A Nyílástelepi ref. lelkészlak mellett 1200 négyszögletet egy mázsa rozs haszonbérért Sipos Károly lelkésznek kiadták.

Mézédes az idei muskotály szilva

Nagy kelete van a piacon a besztecei muskotály szilvának. A háziasszonyok egész csapata veszi körül az asztalokat, ahol az ősz legizesebb, egyik legégyezesebb gyümölcsét árussítják.

Az idei nyár, a kánikula különösen kedvezett a besztecei szilvának. Olyan sok cukor halmozódott fel benne, hogy belőle a legfinomabb, legizesebb lekvárt lehet készíteni. Rendkívül előnye, hogy egy deka cukor sem szükséges hozzá s így azok a háztartások is beszerezhetik és feldolgozhatják, amelyek a cukorhiány miatt más gyümölcsből nem tehették meg a megfelelő mennyiséget.

A besztecei muskotály szilvából készített lekvár egyik legértékesebb kincse lesz az élskamaráknak. Igen sokféleképpen fel lehet használni. Rendkívül egészséges kenyerre kenve, melyet különösen fejlődő gyermekeknek kell fogyasztaniuk, hiszen rengeteg vitamint és cukortartalom van benne. A szilvalekvár elkészítését a legizesebb családok is megengedik maguknak, hiszen a szilva ára igen alacsony. A besztecei szilvából készített lekvárt sült és főtt tésztákba is felhasználhatjuk s a legfinomabb süteményeket készíthetjük vele.

Húsok mellé kiváló az ecetben elített szilva, vagy a rumos lében tartósított.

A besztecei szilva kiválóan alkalmas az aszalásra is. Itt azonban gondos figyelemmel kell eljár-nunk, szem előtt tartva az aszalás szabályait.

Mindezek mellett természetesen igen nagy tápértéke van a besztecei muskotály szilva nyersen való fogyasztásának. Kívánatos tehát, hogy ebből a kiváló gyümölcsből minden háztartás annyit szerezzen be, amennyit csak módjában áll.

Muskotály szilva érkezett

Rátóczynéhoz, Csapó és Rákóczi-utca sarok
Kilója 80 fillér

— A városi közönség szép csapatzástól ajándékozott az egyik katonai alakulatnak, a repülőbombázóknak. A díszes zászlót ünneplés keretében közöttük adják át.

— A pallagi út burkolási munkáit az Agrikulturnak adták ki 9967 pengő költséggel.

— A Hortobágyon, a Mátán a harmadik állatkörodő munkáit kiadták és pedig a kömvismunkát Mezey 19.452, az ács munkát Juhász József 15.300, a bádgos munkát Domokos János 760 pengőért vállalta. 45500 pengő értékű téglát is kell a javításhoz.

— A MAHUSZ vágóhidon levő irodájához 16.000 pengő költséggel toldalékokat épített a város.

— Németországban felemeltek a kenyéradagot. Berlinből jelentik: Az 1943. évi német kenyérgabonatermés, amelynek eredménye most már áttekinthető, kitünően mondható. A kenyérgabonatermés jó eredménye lehetővé teszi, hogy bár a véderő szaporítása és a külföldi munkások ellátásának növekedése következtében a kenyérszükséglet emelkedett, szeptember 20-tól kezdve felemeljék a kenyéradagot. Az ellátásra jogosultak — a külföldi munkásokat is beleértve — ellátási időszakonként, tehát négy hétre, 400 gramm búzakenyeret kapnak pótdagként. (MTI)

— A Baross Szövetség textil szakosztálya ma este 7 órakor a Baross hivatalos helyiségében Piac utca 9. szám alatti szakosztályi ülést tart. Ezúton kérjük tagjainkat, hogy ezen ülésen minél nagyobb számban jelenjenek meg. Tárgyalás alá kerül a népruházati akció kezdése is.

— A Gazdasági Akadémia alapítványi helyét Kovács Gyula III éves hallgatónak adta a városi közgyűlés.

— A Revíziós Liga Herczeg Ferencnek szobrot állított és a liga közgyűlésén Lukács György ünnepi beszéd keretében leplezte le. Hangsúlyozta a szónok, hogy a revízió ügye elválaszthatatlanul egybeforrott Herczeg Ferenc nevével. Herczeg Ferencet, aki a liga alapítója, táviratban üdvözlötte az ünnepségről.

— Új tanfolyam kezdődik október elején a Simai Magdolna és Sipkovich Béláné Slezák Mária gyorsíró-, gépiró- és szépirokolá-jában. Előkészítési államvizsgára. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főg. eng. szám: 5548/1942-43.

— A kollégiumi polgári fiúiskola összes tanulói jelenjenek meg még rossz idő esetén is a nagyterdei Leveles család előtt szeptember 25-én, szombaton délelőtt 10 órakor. Papírt és ceruzát mindenkinek hozzon.

— Öngyilkosok padja lett Budapesten a keleti pályaudvaron az egyik lóca, melyen ugyanazon körülmények között egymástól mérgezte meg magát aszpirinnel két munkásné.

— Húszerzengés briliánsgyűrűjét veszítette el a fővárosban az egyik villamoskocsin dr Ország Jenő 34 éves fővárosi tisztviselő. A gyűrűt keresték a villamoson rendőri segítséggel is, de nem találták meg.

— A budai Árpád-híd építésénél halálos baleset történt. Petrovics Mihály 30 éves munkás alatt letört egy 10 méteres gerenda, mely korhadt volt. A munkás gerendát elvált és azonnal meghalt.

— Meghalt a Mesevár című fővárosi moziban Hollókői Gyula 58 éves fővárosi tisztviselő, akinek hirtelen halálát szívizérbetegség okozta.

— A genfi Vöröskereszt irodájában 17 millió hadifogoly és internált személyi lapját őrzik. A Vöröskereszt külföldi kirendeltségeinek száma 96.

— A városi zeneköznevelő tanárjai 20-25 százalékkal felemelték a közgyűlés. A jó előmenetelű növendékeket kisebb létszámban osztják be egy osztályba. Mivel a középiskolákban nem szabad olyan hangszer tanítani, amelyet a zenében is tanítanak, ezért a létszám növekedni fog a zenedében, melynek tanárai esetleg nagyobb intézetekben órákat adhatnak.

— A belügyminiszter bizonyos tűzoltószerkesztésére kötelezte a várost. Motoros fecskendők vásárolnak összesen 228.000 pengő értékben és ezek tartására 35.000 pengőért szerződés alá írták.

— Tudomásul vette a közgyűlés, hogy az állatorvosok-magánygyakorlatánál felszámítható díjakat a földművelésügyi miniszter fel-emelte.

— Megharapta egy kóbor kutya Barkonyi Julia 9 éves kisleányt. Léltai-út 29. szám alatti lakost a vágóhíd előtt. A mentők részsettették első segélyben, majd hatósági orvoshoz utasították.

— Agyonszúrta főnökét az elárúsító. Kőbányán Novinszky Margit 18 éves lány zokogva, letepett ruhában rohant a sarki rendőrhöz és elpanaszolta, hogy a főnöke, Prandner József 34 éves üzletvezető üzletzárás után rátámadt az üzletben és erőszakoskodni akart vele. A közdelem során figyelmeztette, hogy önvédelemből használni fogja az asztalról felkapott kést. Az üzletvezető nem fogadta meg a szót és amikor a szerelmi játékot ismét megkísérelte, — halálos szúrást kapott. A lányt a rendőrség őrizetbe vette.

Biblia-konferencia a Kistemplomban

Hírt adtunk már arról, hogy folyó hó 26-án, vasárnap biblia vasárnap lesz a református templomokban, az ezt követő hétfőtől, folyó hó 27-től kezdve pedig egészen október 2-ig, szombatig minden este 5 órakor biblia-konferencia lesz a Kistemplomban. Most jelent meg a konferencia programja nyomtatásban. E szerint előadás fog elhangzani a következő tárgyakról: A biblia, a csendes óra és a házi áhitat; A biblia és az ifjúság; A biblia és az egyház; A teljes irás Istentől ihletett; Hasznos a tanításra és a fedésre; Hasznos a megújításra és az igazságban való nevelésre... Előadók lesznek Sipos Károly nyílástelepi lelképásztor, Svingor Jenő, a tiszántúli egyházkerület missziói előadója, radostyáni lelképásztor, Barsay László, a Magyar Bibliatársulat titkára és dr. Kovács J. István budapesti theol. professzor, a Magyar Bibliatársulat igazgatója.

A Biblia-konferencia programja kapható minden lelkészi hivatalban.

— A kihágási bíró több debreceni gazdákot elítélt, mert nem szolgáltatták be a kiszabott gabonamennyiséget. A debreceni rendőrség mint kihágási bíróság vonta felelősségre Tóth János gondnokot, Kismacs 25. szám alatti lakost, mert három mázsa zabot nem szolgáltatott be, 330 pengő pénzbüntetésre. Bojtor János gazdálkodó, Kishégyes 28. szám alatti lakost, mert másfél mázsa árpat nem szolgáltatott be, 160 pengő pénzbüntetésre. Harangi Gábor gazdálkodó, Gál-dűlő 16/c. szám alatti lakost, mert két mázsa árpat nem szolgáltatott be, 210 pengő pénzbüntetésre ítélte a debreceni rendőrbíróság.

— Az akasztófától megszabadult, elítéltek másfél évi börtönre. Ez év januárjában történt, hogy Pest-szentimrén Hervászi László pénzeszedő agyonlőtte késő éjszaka Novák István 21 éves bádgossegédet Hervászi, akit az éjszakai órákban történt lövöldözés miatt rögtönítélő bíróság elé állítottak, azzal védekezett, hogy nagyon részeg volt, őt megtámadták az udvaron és akkor használni fejevénét. A rögtönítélő bíróságtól az orvosi vélemény alapján rendez bíróság elé került a pénzeszedő, akit erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés miatt most ítéltek el másfél évi börtönre.

— Valótlan hírek Renato Fleri haláláról. Városszerte hírek terjedtek el arról, hogy Renato Fleri, aki hosszú éveken keresztül volt a debreceni Olasz Kultúrintézet igazgatója, Nápolyban bombatámadás következtében meghalt. Renato Fleri debreceni ismerősei határozottan megcáfolták a hírt.

— Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban. Pénteken délután 6.20, szombaton délelőtt 8. délután 4.30 órakor. Szombat kezdete 6.10, kimenetele 7.20 órakor. Szőlőhajsz vasárnap reggel 5 órakor.

— A statusquo-ante izraelita anyahitközség templomában az istentiszteletek rendje f. hó 24-29-ig Szombaton reggel mindkét templomban 7, délelőtt a Kápolnás utcában (Ifjúsági) 9.30, délelőtt a Deák Ferenc utcában 10.30, délután a Deák Ferenc utcában 5, a Kápolnás utcában 4.30, este mindkét templomban 7.15. Köznap este mindkét templomban 6.45 Szőlőhajsz vasárnap mindkét templomban reggel 4.30, a Kápolnás templomban (ifjúsági) 7. Hétfőn, kedden mindkét templomban 5, szerda 4.30. A péntek esti istentisztelet a Kápolnás utcai templomban 6.15, a Deák Ferenc utcában 6 órakor meg lesz tartva. Beszéd szombaton délelőtt a Kápolnás utcában, délután a Deák Ferenc utcában (III. „Legyen szíved rendületlen”). Vasárnap reggel a Kápolnás utcában, délután 4 órakor a Deák Ferenc utcában. Rabbiaság.

Burgonyajegy szelvények elszámolása

Felhívom a burgonyaeladással foglalkozó kereskedők figyelmét arra, hogy a burgonyajegy 1., 2. és 3. számú szelvényekkel, minthogy azok érvénye szeptember 24-ével lejár, szeptember 25-én, szombaton el kell számolni.

Az elszámolásnál 3% súlyvesztést számít le az elszámolási osztály.

A jegyszelvényeket elszámolási lapokra erősen felragasztva kell benyújtani. Polgármester,

Gyászrovat

Torzsay Lajos m. kir. ezredes utemetése pénteken 11 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Gebauer rendezti.

Peley Imréné Nagy Mária 73 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 11 órakor lesz a 2. A ravatalozó teremből. Lakás: Ajtó. utca 16. Gebauer rendezti.

Özvegy Pály Lajosné Balogh Julianna 90 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 6 órakor lesz a III. A teremből református szertartással. Lakásunk: Szegedy György-utca 22. Csurkaka temetkezés.

Vincze Sándor fémpáriskolai tanuló 21 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó teremből. Lakás: Erdélyi-u. 14. Dankó temetkezés.

Id. özv. Bócsi Sándorné Nagy Julianna 84. évében elhunyt. Temetése szombaton délután fél 5 órakor lesz a köztemető II. A ravatalozójából. Lakás: Árpád-tér 26. Bartha vállalata végzi.

Szincsik Mihályné Kőröncs Anna 51 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a köztemető 3. sz. ravatalozójából g. kat. szertartással. Lakás: Rakovszky-u. 1. Pusztai temetkezés.

Üzenetek a tronról

Tóth Imre szakaszvezető és bajtársai a B/485 tábori postaszámrol üzenik Fabian János szakaszvezetőnek, hogy kérését teljesítették és minden rendben van. Felcsögek kezét csókollják. Remélik, hogy rádióüzenetüket már az új készüléken személyesen hallgathatja.

Lakatos József törzsrörmester a P/939 tábori postaszámrol üzeni feleségének és édesanyjának Debrecenben és Jászberényben, hogy jól van, nincs semmi baja. Kéri, gyakran írjanak. Szeretők csókjaikat küldi.

Kiss Gábor honvéd a P/939 tábori postaszámrol üzeni Hajdúbozsrörményben lakó szüleinek, Maklár Ferencnek és ismerőseinek, hogy a legjobb egészségben van. Szeretők csókjaikat, üdvözlétét küldi.

Domokos Lajos honvéd az F/869 tábori postaszámrol üzeni Földesre szüleinek és hozzátartozóinak, hogy jól van, semmi baja nincs. A leveleket nagyon várja. Sok csókot, üdvözlétét küld.

Kovács György honvéd az F/749 tábori postaszámrol értesíti feleségét és kisleányát Debrecenben, hogy semmi baja nincs, egészséges. Kéri, ne aggódjanak érte. Sok csókot küld.

Hunyady István szakaszvezető a K/652 tábori postaszámrol üzeni Hajdúszoboszlón lakó édesanyjának és testvéreinek, hogy jól van Beteg öccsének mielőbbi teljes gyógyulást kíván. Sokat gondolt rájuk, szeretők csókjaikat küldi.

Koresmár Gyula a B/276 tábori postaszámrol üzeni Tetétlenen lakó feleségének, hogy egészséges, semmi baja nincs. Levelet vár, szeretők csókjaikat küldi.

Csikos László honvéd az F/151 tábori postaszámrol üzeni szüleinek és rokonainak, hogy egészséges. Kéri őket, hogy gyakrabban írjanak. Szeretők csókjaikat küldi.

Rendelet a nyári időszámítás megszüntetéséről

A kereskedelem- és közlekedési miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében az 1943. március 29-én 2 órakor hatálybalépet nyári időszámítás október 4-én 3 órakor megszűnik és helyébe ismét a közép-európai időszámítás lép. Ehhez képest az említett időpont 1943. évi október hónap 4. napjának 2 órája lesz.

A rendelet 1943. október 4-ik napján lép hatályba.

Báró, aki juhokat őriz

Különös eset történt a máramarosszigeti törvényszéken. Egy román pásztortörtézetben megjelenő egyéni vontak felelősségre, mert a leventeintézményre elítélő nyilatkozatot tett. A személyi adatok vizsgálásánál aztán kiderült, hogy a vádlott Pikler János báróval azonos. Bárósága ellenére azonban sem írni, sem olvasni nem tud s a román nyelven kívül egyebet nem ért. A bíróság a bárót ötven pengőre ítélte.

Mint kiderült, Pikler Johann báró osztrák hivatalnok, a 48-as szabadságharc leverése után került Magyarországra. Ez a család később egészen elrománosodott és csak a címe maradt meg. A most elítélt báró rokonsága is egytől egyik pásztor a máramarosi havasokon.

A társadalmi segítőbizottság újjaalakítása

Elhatározta a városi közgyűlés hogy a társadalmi segítőbizottságot újjaalakítja. Elnökül felkérte Szilassy Idát, a város részéről dr. Kölcsey Sándor polgármestert, Ary Lajos számviteli főtanácsost, Tatay Zoltán árvászekelő elnököt, Balogh Sándor főjegyzőt Vadász Sándor dr-t a szociális ügyosztály vezetőjét dr. Erőss Sándor népjóléti igazgatót, Jakó Imre szociális ügyosztály vezetőjét, Csomór Gyula, Kertész Kálmán, Rátonyi Gyula és Mester Gyula törvényhatósági bizottsági tagokat, a felkérteket részéről Uray Sándort, Bánáss Lászlót, Papp Gyulát, Pass Lászlót, a hadigondozó tisztelet, a törvényhatósági szociális gondozót. Az egyesületek részéről: Kulcsy Sándorné MANSZ, Balogh Istvánné Templomegyesület, Süss Bélané Jókóczy Nőegylet, Malkai Sándorné Ref. Nőszövetség, Hankiss Jánosné Szent Erzsébet, Baláss Miklósné Szociális Misszió, Torzsay Henrikné Evangélikus Fülöpégyelet, dr. Csűrös Ferenc Patronázs elnököt, Reke Gusztáv HONSZ társelnököt és Nagy István KIE elnököt kéri fel tagokul.

Kinevezés. A m. kir. belügyminiszter dr. Simon Boldizsár szakdíjnok, debreceni lakost, — Szatmárnémeti városhoz, I. oszt. közigazgatási fogalmazóvá kinevezte.

Darazsak ellen hadonászott töltött puskával — agyonlőtt egy fiatalasszonyt. Németh Jenő vadász ment egy társasággal a burgói hegyre. Utközben darazsak dongtak körül a vadász-társaság tagjait és Németh, hogy a darazsakat távoírtassa, a kezében levő töltött fegyverrel hadonászott. A fegyver elsült, a gölyő Vanyó Józsefné fejébe fúródott. A fiatalasszony három órán belül meghalt.

Vaiszlóvich Emil a nagyváradi Park-szállodának a román megszállás idejéből jól ismert nevű tulajdonosa, súlyosan megbetegedett. Vaiszlóvichot, aki a megszállás idején törhetetlen magyarsága miatt a románok részéről több esetben súlyos inzultusban részesült, orvosi kezelést alát áll.

Leszakadt egy öreg emeletes ház erkélye Máramarosszigeten. Az erkélyen tartózkodó Felberbaum Józsefné az utcára esett s súlyos agyrázkódást szenvedett. Állapota reménytelen.

„Átállított” plakát. Évek óta állnak Magyarországon egy Bailla nevű úditó italt. Nem tudni mi készítette az italt gyártót a Bailla név megváltoztatására, — tény azonban, hogy mostanában „Jobbilla” néven árulják. Megértünk már egy pár átállítást az utóbbi évek folyamán, de ez kétszertelenül legélen halad. furcsaság dolgában.

A Hősök temetőjének kibővítése

A mauzoleum alkotója tervezte a díszkaput — A tervezési díjról lemondott a hadiárvaik javára

A városi közgyűlésen Kalandi Loránt műszaki tanácsnok ismertette a Hősök temetőjének kibővítése, a díszkapu és kerítés építésének ügyét. A polgármester felkérésére Szontágh Pál építész-mérnök, a mauzoleum alkotója tervezte meg a díszkaput és kerítést, de a tervezési díjról a hadiárvaik javára lemondott. A terv szerint teret képeznek ki, a kerítés faragott kőlabazatú tömbön levő klinkerből készül, egy-két gyalogos és egy kocsibéjartat lesz rajta. A terveket a miniszter már jóváhagyta.

Vitéz dr. Bessenyei Lajos elismeréssel fogadta el a javas-

latot. A hősi halottak emlékének ápolása beletartozik a hagyományok ápolásába. A hely, amelyet most megjavítanak és díszesebbé tesznek, történelmileg megszentelt hely, ahol az 1849. augusztusi csata halottai és már két világháború hősi halottai nyugszanak. Megható a tervező építész nemeslelkű elhatározása, hogy a tiszteletdíjat a hadiárvaiknak adja. Ezért mondjunk neki köszönetet.

Végül kérte, hogy gondoskodjanak azokról a szegény emberekkel, akiknek a házikóját ki kell szüntetni.

A javaslatot elfogadták.

Hova lett a férjhezmenendő lányok pénze?

Százhuszezer sértett, köztük többszáz debreceni egy „szociális” egyesület bűntényének tárgyalásán

Budapesten a napokban kezdtek meg a Magyar Családok Egyesületével kapcsolatos bűntény tárgyalását. A bűntények közel százhuszezer sértettje, árusultja van, közöttük többszáz debreceni is. Az ügy elsőrendű vádlottja Dienes Julia és Singer Dezső volt biztosítási tisztviselő, akiket megvesztegetéssel, csalással vádol az ügyészség. Singer Dezső annakidején a zsidótörvény rendelkezései miatt nem folytathatta foglalkozását. Ezért néhány társával bekapcsolódott a Magyar Családok Egyesületének működésébe Dienes Julia révén. Az egyesületben szociális szakosztályt létesítettek, melynek célja a férjhez menendő lányok házassági segélyezése volt. Működésük azonban botrányba fulladt és így kerültek a vádlottak padjára.

A tanuvallomások során Botár Vilmos ügyvéd, az egyesület élére kirendelt miniszteri biztos elmondta, hogy a vizsgálat kiderítette, miszerint az egyesület „szociális” szakosztályában a pénzeket hálólabdaszerű biztosítási rendszer, ami végző eredményében nagy tömegeket károsít meg. Egész sor szabálytalanságot állapítottak meg. Mikor a vizsgálat folyt — mondotta Botár Vilmos — megjelent iróddjában Dienes és 10.000 pengőt ajánlott fel kedvező jelentésére. Ő ezt a megvesztegetési kísérletet azonnal jelentette a belügyminiszternek és felhatalmazást kapott, hogy a megvesztegetési manővert jászsa meg. Ez meg is történt, erről jegyzőkönyvek tanuszkodnak.

— El sem tudom képzelni — mondotta a tárgyaláson Botár miniszteri biztos —, hogyan gondolhatták, hogy egy ellenőrző köztisztviselőt meg lehet vesztegetni! Különösen vonatkozik ez Dienes Julára, aki véleményem szerint nem lehetett tisztában eseménye súlyával, amikor nekem kedvező jelenéstételemet 10.000 pengőt ajánlott fel.

— Természetesen erről is jelentés készült illetékeseknek és azt az utasítást kaptam: folytassam munkámat és várjam meg, mi történik. Legjobban az döbentett meg, hogy Dienes Julia a megvesztegetésről írást is hajlandó volt adni. Kijelentette, hogy másnap ismét jelenkezik nálam, átadja a pénzt és ha nekem úgy tetszik, ezt írásba foglalja. Látszólag ismét beleegyeztem.

A következő napon megjelent nálam Dienes Julia. Hangzóztatom, hogy véleményem szerint kizárólag Singer parancsára, mert Singer volt szerintem az egészen mozgó szelleme és valóban adott írást a 10.000 pengőről. Azt mondta, hogy vegyek át tőle egy borítékot, abban egyelőre 500 pengő van, a következő napon megkapom a további 9500 pengőt is.

— Magamban felháborodva ugyan, de felettésem utasítására kötelességszerűen átvettem a pénzt, amit aztán a pénzügyminisztériumban letétbe helyeztem.

Botár vallomása után a bíróság még több tanut hallgatott ki.

Kihúzták a 400 ezer pengős nyeresémet

400.000 pengőt és 800 pengőt nyert:

- 4000 pengőt nyert: 717.
- 2000 pengőt nyert: 61909.
- 600 pengőt nyert: 2911.
- 500 pengőt nyert: 25123 42578 43347 68161 81939.
- 300 pengőt nyert: 9215 12411 14825 16340 26351 31588 44678 47904 53286 65768 72970 74253 76088 84000 86181.

— A közellátási miniszter legutóbbi beszédében nagyszabású ruhaakció lebonyolítását jelentette be. Az akció már megindult és méreteire jellemző, hogy többek között egy millió férfing, háromszáz ezer férfiruha, háromszáz ezer munkaruha, kétszáz ezer bekecs, két millió méter flanell és egy

millió méter vászon elkészítésére kaptak a gyárak utasítást. Valószínű, hogy a múlt évben jól bevált rendszer mintájára utalványokkal biztosítják, hogy a munkásság jusson főleg a nagyszabású akció terményeihez.

— Búrtort, ruhát, cipőt, tászkát készítenek a finnek papírból — mint Helsinkiből jelentik. A papírszövésű anyagból ruhákat készítenek, sőt cipőféléseket, cipőtalpakat is gyártanak már papírkivonatból.

— Az angolok és amerikaiak tervet dolgoztak ki a Martinique szigetén őrzött 85 millió dollár értékű francia állami aranykészlet felhasználására. Ebből akarják megfizetni az északafrikai francia díszidősi csapatoknak szállított fegyvereket és egyéb anyagokat.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Nagyszabású hasznos beruházás a Világítási Vállalatnál

Vitéz Szegedy Gyula, a Világítási Vállalat vezérigazgatója ismertette a városi közgyűlés előtt azt a nagyszabású munkatervet, melynek célja, hogy tel-

jesen korszerűvé tegye a mai berendezést. Ennek egy részét 35 évvel ezelőt építették. Az új gőzturbinák és egyéb gépek 2615000 nennelbe kerülnek és

ezek segítségével évenként 568.000 pengőnyi értékű szén takaríthatnak meg.

A közgyűlésen Des Combes Henrik bizottsági tag hangzott, hogy a beruházások nemzetgazdasági érdeket és közérdeket szolgálnak. Elismerőleg

szólt a Világítási Vállalat és a város vezetősége részéről megnyilvánuló gazdaságra való törekvéseiről, melyet folyton új ötletekkel szolgálnak.

A javaslatot egyhangúlag elfogadták.

Az állatok is kapják meg a minimális takarmányt

A városi közgyűlésen a polgármesteri jelentéshez Galamb Ferenc iparügyi elnök szólt hozzá. Intézkedéseket kért arról, hogy a szalastakarmánnyal való ellátást központosítva szervezzék meg. A fuvarosoknak és az állatokkal bíró iparosoknak semmi készletük nincs, de a szalastakarmány-központ,

amely most alakul, kijelentette, hogy neki sincs készlete. Azt javasolja, indítsanak meg Debrecenből olyan mozdalmat, hogy amint az embereknek biztosítják a jegyrendszerrel a minden napot, ugyanúgy az állatok is kapják meg a minimális napi takarmányanyagukat.

Hízlalási kölcsön

Bánffy Dániel báró földművelési miniszter a hízlalási tevékenység előmozdítására a gazdák részére hízlalási kölcsönök igénybevétele tette lehetővé. A kölcsönököt hat hónapi időtartamra folyósítják az állatok kezizálogul való lekötése és fedezeti váltó letétbe helyezése, vagy a szükséghez képest egyéb biztosítékok nyújtása esetén. A hitelt igénybevevők mindössze

évi 5 százalékos kamatot fizetnek a folyósított hiteltöke után. Az érdeklét gazdáknak részletes felvilágosítást az Allatforgalmi Központ mint Szövetkezet ad (Budapest, V. Aulich u. 8.) és ugyancsak ez a szerv bocsátja rendelkezésre a kölcsön igényléséhez szükséges nyomtatványt.

Debreceni takarmányárak. Fehér tők 24—25 F, veres tők 13—15 F, dinnye 36—42 fillér.

S P O R T

6, 12 és 20 km-es távon vasárnap bonyolítja le a városi levente parancsnokság az első debreceni háztömbkörüli kerékpáros versenyt

Vasárnap délelőtt tíz órai kezdettel — Debrecenben ezúttal először rendezték a leventék részére az országos gyorslevente nappal egyidejűen a háztömbkörüli kerékpáros versenyt. A versenyen kizárólag csak debreceni leventék indulhatnak s a versenyt korosztályok szerint bonyolítják le. Az első korosztály versenyzői 6 km-t a II. korosztály versenyzői 12 km-t, míg a III. korosztályban induló leventék pedig 20 km-t futnak le.

A háztömbkörüli kerékpáros verseny Debrecenben a következő útvonalon zajlik le: Ajtó-utca, Kút-utca, Kétmalom-utca és Magoss György-tér. Ez a vladal terepe mely nagyjából egy négyszöghöz hasonlít. Hazánkban az első háztömbkörüli versenyt Érsekújvárott bonyolították le tavaly. Ezt a jól sikerült versenyt követte a székesfehérvári, pécsi, miskolci, kolozsvári, majd a legskörültebb a múlt hónapban megrendezett budapesti volt, melyet mintegy 80 ezer ember nézett végig.

Testvériség-DEAC kézilabdamerkőzés lesz Debrecenben vasárnap

Nemrég alakult meg Debrecenben a vasutasok körében Balogh Ferenc szakosztályvezető kezdeményezésére a DVSC kézilabdacsapata, mely vasárnap a debreceni közönség előtt fog bemutatkozni, Debrecenben — egy bemutatkozó mérkőzésen kívül — még soha nem láttak kézilabdamerkőzést s érthető a vasárnapi mérkőzés iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés. A mérkőzés déli fél 12 órai kezdettel kezdődik a DVSC sporttelepén.

A debreceni csapat nagy edzéseket folytat s készül, hogy minél sikeresebben mutatkozzon majd be a debreceni közönségnek s játékaival megszerettesse a kézilabdát az érdeklődőkkel. A DVSC csapata a következőképpen fog felállni: Timár — Héthy, Kapussy — Kertész, Vargha, Kiss Lajos — Szabó, Nagy Jenő, Nagy Sándor, Fuzsek vitéz Kiss István. Tartalék: vitéz Szabó és Vitárius.

Vasárnap az NB I-ben a következő bajnoki mérkőzéseket bonyolítják le: Szolnok—Ujvidék, Ferencváros—Gamma, BSZKRT—Kispest, Szeged VSE—Diósgyőri MÁVAG, SalBTC—Kolozsvar, Vasas—DVSC, Nagyvárad—Csepel, Újpest—Elektronos Ezek közül a mérkőzések közül a Szegeci VSE—DIMÁVAG mérkőzést

a debreceni Thomas Henrik dr vezeteli.

Tegnap délelőtt repülőgéppel utazott el a magyar teniszválogatott Zágrábba. A magyar színeket Asbóth, Katona és Mayer dr képviseli. A csapatot Vászárhelyi Jenő volt szövetségi kapitány kíséri.

Az ökölvívó CsB II. osztályú döntőjét a Sportcsarnokban rendezik meg s az FTC—NSC és a Törekvés—SZVK mérkőzést kerülnek lebonyolításra. A II. osztályú győzte azután felkerül az első osztályba a BTK, BVSC, BSZKRT és WMUK mellé.

A Dohánygyár pályán hármas amatőrbajnoki mérkőzést játszanak az amatőrök vasárnap. Itt lesz ugyanis a DEAC—D. Villanygyár II., DMTE—Püspökföldi MÁV II. és a Tiszthelyettesek—Karcagi Levente bajnoki mérkőzések. A mérkőzésekben a debreceni csapatok és a DEAC győzelme valószínű.

A DVSC II. és a Villanygyár vasárnap NB III. bajnoki mérkőzést játszik. A kis DVSC a nagybányai Petrozsényi SE ellen, a D. villanygyár pedig a bajnokságban vezető Nagyvárad MVA ellen játszik bajnoki rangadót.

Az egyesületek közötti atletikai pontversenyt végeredményében a DEAC együttese nyerte meg, — mert a négy fordulón összesen 285 pontot szerzett. 2. DVSC 199 ponttal, 3. Szolnoki MÁV 150 ponttal, 4. Nyiregyházi VSC 113 ponttal, 5. Szatmárnémeti VSE 98 ponttal, 6. DGASE 20 ponttal. Mindenesetre megállapítható, hogy a DEAC megtartotta vezető szerepét a kerületben s örvendetes a debreceni vasutasok szép szereplése, akik a jövőben az egyetemistáknak legnagyobb ellenfelük lesznek. A szolnokiak, nyiregyháziak és szatmárnémetiek mind sokat javultak s remény van arra, hogy ezután a sikeres atléta év után jön a többi még ennél is sikeresebb atléta-év s kerületünk rövid időben belül magas színvonalra emelkedhetik.

Dr. Kapros László a magyar főiskolai válogatott tagjaként Stockholmba utazik, a magyar—svéd főiskolai válogatott atletikai viadalra. Tegnap értesítették a kitűnő debreceni atlétát táviratilag és bekérték okmányait.

A Vasas szerdai edzésén nem ment valami jól a csapatnak, mert egy féldíon át csak egy legsóit érték a békutcaiak. A Vasas egyébként a következő felállításban állt fel: Dósay — Nádas, Aadi — Pósa, Nagy II., Szomolányi — Németh, Tóth II., Jenőfi Nagy I., Junász.

Vasárnap Nagyváradon rendezik meg Kelet és Délkelet vále-

katott atléta csapatának találkozását. Kelet csapatának erősségét a debreceni, szolnoki, szatmárnémeti és nyíregyházi atléták adják. A csapatot Czuna Ferenc kerületi vezető vezeti Nagyváradra a viadal színhelyére.

A kassai maratóni futóbajnokság győztese Kiss MRTSE lett 2 óra 5 p 14 mp-et futva a maratóni távon.

A leveinte labdarúgó bajnokság küzdelmei vasárnap megindultak az első fordulóban a következő mérkőzések lesznek. Hajdúdorogi LE—Hajdúhadházi LE, Debreceni LE—Debreceni MÁV LE, Hajdúböszörményi LE—Balmazújvárosi LE, Hajdúszoboszlói LE—Hajdúnánási LE. A bajnoki küzdelem során — amint a sorsolásból kitudó — először rögtön a két debreceni rivális a Debreceni LE és a Debreceni MÁV LE csapatai kerülnek szembe egymással a küzdelem a bajnoki pontokért.

A mérkőzést a Bőszörményi úti Középiskola Gazdasági Tanintézet pályáján tartják meg déli 12 órai kezdettel.

közös nyelvétele érdekében. Az egyetemisták férfi és női csapata nagy szorgalommal végzi az edzéseket és készül az elkövetkezendő mérkőzésekre.

Nádas, a Boockai volt hátvédje, aki jelenleg a Vasas csapatában rugja a labdát vasárnap két volt klubtársa, Csokai és Orosz ellen fog játszani a DVSC ellen bajnoki mérkőzésen.

A vasárnapi Nagyvárad—Csépel bajnoki rangadóra már minden ülőhely elfogyott. A várad mérkőzésre Debrecenből is sokan készülnek átrándulni.

A VI. kerület labdarúgó kapitánya, dr. Kiss György, mint már beszámoltunk róla Budapestre távozik és a kerületi kapitányi tisztséget egy régi kiváló sportember, dr. Csaba János veszi át. Dr. Kiss György kitűnő sportember és nagyszerű vezető volt egy személyben s neki köszönhető, hogy a debreceni VI. kerület eredményes munkát végzett az elmúlt idény alatt. Távozásával nagy veszteség éri a debreceni leveinte labdarúgó sportot, de Kiss György dr. Budapestben kapcsolódik az országos leveinte labdarúgás vezetői közé s így az egyetemes magyar sport távozásával nem veszti el. A kerület intézője Kovács Pál lett.

Biharvármegye gróf Tisza István közközháza, Berettyóújfalú.
1060—1943 sz.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETmény.

A berettyóújfalui gróf Tisza István közközház nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1944 évi január hó elsejétől 1944 évi dec. 31-ig terjedő időben szállítandó alatti élelmi, fogyasztási, felszerelési cikkek, valamint gyógyszer, irodaszerek és fűtőanyagokra.

- 1. 54.000 liter tej. — 2. Kenyér és péksütemény. — 3. Hús, mézszáros, hentesárúk és zsír. — 4. Fűszer és gyarmatárúk. — 5. Fogyasztási cikkek és takarítóeszközök. — 6. Gáz. — 7. Irodaszerek és nyomtatványok. — 8. Fehérnemű anyagok. — 9. Hazai barnaszén és koksiz. — 10. Gyógyszerek, kötszerek és röntgencikkkek. — 11. Darab és vagonárúk fuvarozása.

A teljes szövegű versenytárgyalási hirdetmény, valamint az ajánlati úrlap és mellékletei (versenytárgyalási és szállítási feltételek stb.) a berettyóújfalui gróf Tisza István közközház gondnoki

irodájában, a hivatalos órák alatt díjmentesen megtekinthetők illetve beszerezhetők.

Az ajánlatokat a fenti megrendelő hivatalnál 1943 október hó 20 nap 10 óráig kell benyújtani.

A benyújtással egyidejűleg bantpénzt kell letenni.

Berettyóújfalú, 1943 szeptember hó 21.

Dr. Fényes Pál
Igazgató főorvos.

Hirdetmény

Közlöm a város érdeklét lakossá-gával, hogy a m. kir. Dohányjövédék igazgatósága a következő „Felhívás”-t intézte az 1000 kat. holdnál nagyobb szántóterület magában foglaló ingatlanon gazdálkodókhoz:

„Az ipari növények termesztésének szabályozása, valamint a cukorrépa és a dohány termesztésére vonatkozó egyes rendelkezések tárgyában kiadott 3770—1943. M. E. számú kormányrendelet 8. §-ának 3. bekezdése értelmében a pénygázminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértve do-

hánytermesztésre kötelezheti azt a gazdálkodót, aki 1000 kat. holdnál nagyobb szántóterületet magában foglaló ingatlanon gazdálkodik. Az említett rendelet kötelezést ezeket a gazdálkodókat arra is, hogy lakóhelyüket és szántóterületeknek nagyságát a rendelet hatálybalépésétől számított 15 nap alatt a dohányjövédéki központi igazgatóságnak bejelenték. Ez a határidő 1943 július 28-án lejárt, de ez időpontig csak kevés gazdálkodó jelentette be a fenti adatokat.

Tekintettel arra, hogy a bejelentés elmulasztása a rendelet 24. §-ában foglalt büntető rendelkezések alkalmazását vonhatja maga után, a m. kir. Dohányjövédék ezúton is felhívja mindazokat, akik 1000 kat. holdnál nagyobb szántóterületet magában foglaló ingatlanon gazdálkoldnak és bejelentési kötelezettségüknek eddig eleget nem tettek, lakóhelyüket és szántóterületek nagyságát a m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóságnak (Budapest, II., Iskola-utca 13) haladéktalanul jelentsek be, akár termelnek ingatlanukon dohányt, akár nem.” **Polgármester.**

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

GALOCSY legregibb magánynyomozó megfigyelés, nyomozásai diszkrétnek, eredményesek Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.
54—1576 12. 3.

JANOSSY magánynyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. Telefon: 23-78.
54—764 11. 9.

KASZTOLÁNCZY magánynyomozó megfigyel nyomoz. Lóránffy u. 19
958 9. 30.

ALKALMAZÁST NYER FERFI VEGYES

NYUGDIJAST, ki gyümölcsös kezeléséhez ért, keresek. Debrecenhez közel vasútállomás melletti, cca 5 hold gyümölcsös, fél hold szőlő és köztes rész megműveléshez. Szerény lakás van. Értekezni: Fényes ügyvéd, Plac u. 75.
2—498

KENYERKIHOZÓ fiú felvétetik azonnalra. Csomete u. 20. 2—613

BECSÜLETES fiú kiszolgálóhoz, bentkosztalt, fázással felvétetik, hajdúlakatya, kántin. 2—868

SZAKSZOFONOST keresek tánciskolai játszashoz, azonnali belépésre. Schaff táncstánár, Csapó u. 61. 2—603

GAZDASÁGI ÁLLÁS FERFI (26)

KOCSIS, lóhoz értő felvétetik, Nyil u. 77. 26—885

IPARI FERFI (33)

FIATAL kézimunkást és tanult felvesz Kiss úriszabóság, Alföldi palota. 33—841

CIPÉSZSEGED felvétetik, Dregán, Arany János u. 1. 33—878

FERFI FODRÁSZ segédet legmagasabb fizetésre felvesz Balogh, Hatvan u. 69. 33—612

TANULÓ FIÚ (64)

MÜSZERÉSZ tanult és segédet azonnal felvesz Király, Royal-épület. 64—897

TANULÓNAK fiút — vagy lányt fizetéssel felvesz szücszalona, Szent Anna u. 8. 64—809

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓFIUT és cipész munkásokat felveszünk cipógyár, Plac u. 71. 49—888

SÜTŐDÉBE kifizetőt és egy fiatal segédet felvesz, Virág u. 1. 49—607

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)

KISZOLGÁLÓ leány azonnal felvétetik s egy mindenes elsőjére, értekezni, Baththyány u. 11. 4—588

DAJKÁT azonnalra felveszek, Domokos Lajos u. 15. 4—873

IRODAI NŐ (34)

IRODISTANÓ kevés iskolával is ajánlkozhat, jeles bizonyítvány előnyben. „Gyors, gépiró, kezesítő” jellegre a kiadóra. 34—899

KERESKEDELMI NŐ (50)

TELJESEN önállóan tudó kiszolgáló fiatal nőt, vagy férfit, fűszerüzletbe azonnal is, vagy elsőjére felveszek. Cegléd u. 6. sz. 50—604

IPARI NŐ (35)

HÖLGYFODRÁSZ segédkisasszonyt, magas fizetéssel felveszek, Kövesdi, Mester u. 42. 35—584

ÖNÁLLÓAN dolgozó masamód leányt felveszek, teljes ellátással Gyergyószentmiklóstra. Jelentkezni lehet Szent Anna u. 3. sz. kalapszalon. 35—608

KIFUTÓ LEÁNY (47)

KIFUTÓLEÁNY, 14—15 éves felvétetik, Plac u. 7. cukrászda. 47—602

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MIN-DENES (30)

FŐZŐ mindenest jó bizonyítvánnyal elsőjére keresek, Miklós u. 4. sz. földszint, bal. 30—769

UGYÉES, megbízható, s bentlakó mindenest és bejárónót, jó fizetéssel azonnal felveszek. Cím a kiadóban. 30—609

SZAKÁCSNŐ (60)

NYIREGYHÁZARA mindenes főzőnőt azonnalra, vagy elsőjére felveszek központi fűtéses lakás, Jelentkezési Rózsa Ferenc József út 32. II. em. 7. 59—879

BEJÁRÓNŐ (8)

BEJÁRÓ főzőnőt felveszek, fénapra. Jelentkezni: Simonyi út 27. sz. vagy Plac u. 75. I. em. 8—335 vv.

FIATAL bejáró minden leányt felveszek, Pácsi út u. 58. 8—800

BEJÁRÓNŐT felvesz dr. Rác ügyvéd, Plac u. 68. sz. 8—901

EGY idősebb bejárónó azonnalra felvétetik Epreskert u. 17. 8—610

ÜZLETI AJÁNLAT 67

FOROIT gramofonlemezt 250-ét fizetek Villanykörte csere 30 f., Biró, Hunyadi u. 22. 67—33 11. 20

CIAÑOZ, vizsgái, zsi siktelentel teljességgel Kiss, Melchuz-ter. Telefon: 14-30. (veres templommal). 67—606 11. 4

CIAÑOZTASSON Csa ja cianozo vállalatat Lakasvizsgálások teljességgel, lakocsi u. sz telefon: 14-27 sz. 67—269 10. 13

SIRKOVÉK műköből és termésköből, meszsalak gyümölcsösök részére és prossaiak, kerti utakra, kaphatok a debreceni munkogyanai Fürdő u. 2. sz. 57—279 vv.

SZÖRME bundákat ja vitok, alakítok testek, veszek, eladok. Kovary szűcsmeister, puspóki palota 1. 31. 67 593 11. 31

ELADOK, VESZÉK, használt kerekpárokat, s segédmotorokat, gramofonokat, porszívókat gramofonlemezeket, röcsönzők porszívót, s gramofont, Soltész, Kálvin-ter 2. 67—144 10. 31.

HASZNALT orákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67—1792 1. 3.

BUNDAJAI most ke szíttesse, alakíttassa katona Vilmos szűcs mesternél, Simonffy 2 telefon: 12 32. 67—157. 12. 12

NŐI, férfi borkabát fordítását olcsón vállalom, Tegdes szabómester Püspöki palota. 67—1996

ÉRTÉKES vásznából, selymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, hímzük ágyneműt, fehérneműt, függönyeit. — Megrendelőink anyagjait külön biztosítottuk Favorit, Csapó u. 24. 67—573 12. 31.

ÜZLETI KERESLET 66

TOLLAT, legmagasabb naplónan vesz Hangya tolgújtó-telep, József kir. herceg u. 71.

ÉLELMISZER, ITAL (18)

TÉLI álló alma kapható Ungvári u. 4. Baranyi utcából nyílik. 18—892 10. 24.

OKTATÁS (56)

DR. NAMÉNYINE gyorsíróiskolájában gépiróiskolájában állandó tanfolyam kezdés Baththyány u. 1. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Debreceni tankezületi királyi főigazgatói engedély száma: 3475—1941—42. 785 9. 26.

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszer-eket, ezüstöt, briliánssal, magas áron veszek Ékszer javítás, Pollák aranyműves, Hatvan u. 2. 19 527 11. 29

ARANYAT ezüstneműt ékszer-eket, napi áron vesz Takács Sandor. Plac u. 56. 19—1872 11. 17

ARANYAT, ezüstöt, briliánssal ékszert napi áron veszek. Szelecsényi Sas u. 2. 19 495 11. 27

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GEP (7)

VASESZTERGA-PADOT, marógépet, osz tőfejt hengercsiszolót s szerszámigépet, varrógépet, kerekpárt, gramofont veszek javítok. Király, Royal épület. 7—898

NOI kerekpár, joánapban, régi gumival eladó Simonyi út 25. 7—882

HANGSZER (28)

ZONGORA bécsi, remek hangú, gyermekágy fából, kitűnő kályhák, száron garnitúra eladók Jádik u. 20. (egyetemi sporttelepnel). vv. ZONGORA nangoiási munkát kitűnő képzettséggel vállalom Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28—624 5. 3.

BŰTOR (9)

SZÉP olcsó bútort akar vásárolni, fáradságot ne sajnálja, Löcsel bútortüzetben megtalálja Eötvös u. 66. szám. 9—886 9. 30

HASZNALI bútortokat irodaberendezést wertheimkasszát, üzletberendezést magás áron veszek Veró, Csapó u. 10 sz. 9—1971 10. 10.

NINCSEN fényes kirekatunk, bútort olcsón adunk, Plac u. 71. szám, udvarban, Brillinó. 9—1381 10. 4.

FIGYELEM! SAJATKESZITMÉNYÜ

konyhaberendezések fess tett halók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1., udvarban. 9—645. 11. 29

HÁLÓ és konyhaberendezések, legújabb kivitelben állandóan raktáron, Ujfalussyánál, Bethlen u. 56. 9—783 10. 22.

KOMBINÁLT szekrény reklám, fotóelek eladók. Eötvös u. 66. üzletben. 9—902

EBEDLOBOTOR, nagygon szép és szkunksz boa és muff olcsón eladó Deák Ferenc u. 10. 9—871

EBEDLŐSZÖNYEG 2 és félx3 és fél, használt eladó. Péchi u. 7. 9—870

KIADÓ ÜZLET, MŰHELY RAKTÁR 41

MŰHELYT cserélek, Erdey festő, Szechenyi u. 42. 41—867

LAKÁST KERES (52)

KETTŐSZOBÁS összkomfortos lakást, lehet alberlet, is, sürgősen keresek. Közvetítőt díjazom. Ajánlatot a kiadóba „Fiatal pár” jellegre kerek. 52 569 vv.

LEHETŐLEG a központban különbéjártatú bútorozott szobát keresek, központi fűtés előnyben. Válaszokat „állami tisztviselő” jellegre a kiadóba kérek, 52—830 vv.

LAKÁSCSERE (53)

BETEGSÉG miatt elcserélném szép szoba, konyha házimesteri lakásom, hasonlóval, Cím a kiadóban. 53—865

KÉTŐSZOBÁS belvárosi lakást cserélnék 3—4 szobásra, ugyancsak belvárosban. Minden költséget megtérítek. Érdéklődni 13-255 telefon számon. 58—808

BŰTOROZOTT SZOBA (10)

NAGY bútorozott szoba kiadó Hatvan u. 46. 10—896

ELVESZETT (13)

ELVESZETT kedden fél 11 és fél 12 között egy arany karkötő óra. Külsővásár-ter 4 és Szechenyi u. 13. szám között. Becsületlen megtaláló 100 P jutalmat kap. Külsővásár-ter 4. Dr Szalay. 13—875

VEGYES (68)

MUNKÁRA ökröket kiadókat teletétsért. Cím a kiadóban. 68—886

NAGYCSERE 120 sz.

alatt 20 drb növénydekorborjut téli teletétsére vállalom. Közvetlen a martinkai szőlőkert mellett Csonka Ferencnél. 68—707

CSEREÜZLET (11)

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserélek Pál János szappanosmester. Kőcsey u. 8. 11 634 11. 19

ÖLMOT, srétet cserélek tengeriért, Bánffy u. 6. 11—877

KÁLYHA (46)

ELADÓ egy ötös kályha, egy nagy kályha, egy fűsülődő tükröz. Balkányi u. 9. 46—891

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (69)

ELADÓ fehér női blúz, fekete börritkület magas szárú női fekete cipő, 41-es s egy barna struthnadrág. Boldogfalva u. 18. sz. 69—874

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

HASZNÁLT precisnyerges kántárral megvételre keresek. Cím: Nyugati u. huszárlaktanya. 37—870

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

VEGYESMÉRÉTŰ paraszatosos őrök, 100 drb eladó. Péterfia 39. étkезде. 36—849

VEZUV kályha, kétszárnyú teleajtó, asztalok, s fotelvázak, 44-es boxcsizma, rádió, mérleg eladók, Arany János u. 6. Lázár. 36—900

FENYŐDESZKA, rekeszek, ládák, fenyőgerenda, hibás zománcárú, új fürdőkád, vaságy eladó. Garay u. 15. alatt. 36—893

ELADÓ egy 5 kilós mérleg súlyokkal, Csapó u. 19. sz. Bónisné, délután felkeltőtől. 36—880

ÁLLÓ bronz antik óra eladó. Megtekinthető: Neuhauser órásmál, Ferenc József út 81. 36—872

GAZDASÁGI ESZKÖZ

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, koscsik szerek alkatrészek állandóan raktáron Árúsit, becserél, vásárol, vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26-19. 24—1811 12. 4.

ELADÓ egy hétszukkos használt szekér, Boockai tér 8. Ferje István kovácsmesternél. 24—845

LANZ BULDOG nyersolajtraktor, csepővel v. anélkül eladó. Megbízott Révész, Hunyadi u. 21. 24—794

INGATLANCSERE 39

HALÁPON eicszerélnék 10 hold földet gazdálkodónak való házzért. Haláp 25. 11—708

ELADÓ HÁZ (17)

ELKÖLTÖZÉS miatt sürgősen eladó ház. — Tégliáskert, Gulyás u. 11. sz. 17—903

TÖBBLAKÁSOS sarok ház, jogfolytonos kocsimával eladó és egy üveg ajtó. Hadházi u. 11. 17—894

ELADÓ FÖLD (15)

ELADÓ föld, 8 és fél katasztrális, legkitűnőbb feketeföld hatvanért sürgősen eladó. Iiaszonböre holdanként 380 kg. búza és az adó. Bakóczy, Werbőczy u. 8. 15—788

NÁDUDVAR községtől 3 kilométerre, kövesút mellett, 9 kat, hold prima, mindent megtermő fekete szántóföld eladó. Személyes megbeszélés érdeklődés vasárnap, 26-án, Nádudvar, Nagytóth u. 301. 15—777

ELEPEN 18 hold elsőosztályú búzatermő föld eladó Ebesen 4 hold prima föld, az állomás mellett eladó. Bethlen